

Ośrodek Pomocy Społecznej

www.milanówek.naszops.pl
ops@ops.milanówek.pl

05-822 Milanówek, ul. Fiderkiewicza 41
Tel/fax 22 724-97-92, 22 755-86-35

Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku
za 2016 rok

Milanówek, marzec 2017 r.

Spis treści

1. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku.....	3
Schemat organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku	5
2. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej	6
3. Plan i wykonanie budżetu	7
4. Świadczenia z pomocy społecznej i charakterystyka świadczeniobiorców.....	8
5. Pomoc pozamaterialna.....	13
5.1. Pomoc w zapewnieniu posiłków: realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.....	13
5.2. Usługi opiekuńcze	14
5.3. Talony	15
5.4. Sprawienie pogrzebu.....	15
5.5. Praca socjalna	15
5.6. Kontrakty socjalne	18
5.7. Interwencje w sprawach bezdomnych.....	18
5.8. Wywiady środowiskowe.....	18
5.9. Charakterystyka świadczeniobiorców.....	19
6. Przyczyny korzystania z pomocy – dysfunkcje.	25
7. Inne formy pomocy	32
7.1. Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne	32
7.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.....	33
7.5. Świadczenia opieki zdrowotnej	33
7.6. Pomoc na rzecz seniorów.....	33
8. Pozostała działalność statutowa Ośrodka	34
8.1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2016	34
9. Monitorowanie przez Ośrodek w roku 2016, Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Milanówek na lata 2014-2018 przyjętego przez Radę Miasta Milanówka uchwałą Nr 138/XVIII/16 z dnia 31 marca 2016.	41
10. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz firmami w zakresie realizacji zadań statutowych.	42

Niniejsze sprawozdanie zawiera opis zadań zrealizowanych w 2016 roku przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Milanówku.

1. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku

Ośrodek Pomocy Społecznej Dzielnicy Bemowo m.st. Warszawy jest jednostką organizacyjną Miasta Milanówek i działa w szczególności na podstawie:

- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r., poz. 930 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016r., poz. 1870 ze zm.);
- ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016r., poz. 1793 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390 ze zm.);
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r., poz. 487 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r., poz. 224 ze zm.);
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r., poz. 575 ze zm.);
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016r. poz. 645 ze zm.);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169 ze zm.);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016r., poz. 1518 ze zm.);
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017r., poz. 180);
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016r., poz. 1943 ze zm.);
- ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. 2016, poz. 195 ze zm.);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2016, poz. 546 ze zm.).

oraz dokumenty prawa miejscowego:

- uchwały Rady Miasta Milanówek Nr 138/XVIII/16 z dnia 31 marca 2016 w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Milanówek na lata 2014-2018 przyjętego przez Radę Miasta Milanówka,
- uchwały Rady Miasta Milanówka Nr 137/XVIII/16 z dnia 31 marca 2016 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020,
- uchwały Rady Miasta Milanówka Nr 134/XVIII/16 z dnia 31 marca 2016 w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Milanówek na rok 2016.

Zakres działania Ośrodka wyznacza Statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku przyjęty uchwałą nr 93/XIII/15 Rady Miasta Milanówka z dnia 22 października 2015r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku (z późn. zm.).

Celem działania Ośrodka jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek powinien w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobiegać powstawaniu nowych problemów społecznych rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej. Ośrodek organizuje pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które zamieszkują na terenie dzielnicy, w celu przywrócenia im zdolności do wypełnienia tych funkcji.

Zgodnie z zapisami art.7 ustawy o pomocy społecznej pomocy udziela się osobom i rodzinom których dochód nie przekracza kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej i nie przekracza kwoty: dla osoby samotnie gospodarującej 634 zł, a dla osoby w rodzinie 514 zł przy wystąpieniu, co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj.:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) (uchylony)
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W realizacji zadań Ośrodek współdziałał z organami administracji rządowej, samorządowej, stowarzyszeniami, fundacjami, związkami wyznaniowymi, jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej.

Schemat organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku

Źródło: opracowanie własne

Legenda: (znaczenie skrótów)

FA – Fundusz Alimentacyjny

ASI – Administrator Systemu Informatycznego

ABI – Administrator Bezpieczeństwa Informacji

2. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej.

Według stanu na dzień 31.12.2016r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Milanówku zatrudnionych było 38 osób na 32,37 etatach.(poniższa tabela)

Tabela nr 1. Kadry

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB	W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ (ogółem:)	38	32,37
kierownik	1	38,00
zastępca Kierownika	1	1,00
pracownicy socjalni (ogółem:)	8	8,00
w tym:		
specjalista pracy socjalnej	3	3,00
starszy pracownik socjalny	2	2,00
pracownik socjalny	3	3,00
w tym:		
w rejonach opiekuńczych (ogółem:)	8	8,00
psycholog/ koordynator asystentów rodziny	1	0,50
asystent rodziny	2	2,00
koordynator ds. komputeryzacji	1	0,12
radca prawny	1	0,75
pozostali pracownicy	20	19,50

Pracownicy Ośrodka na bieżąco podnosili swoje kwalifikacje zawodowe podwyższając swoje wykształcenie oraz uczestnicząc w różnorodnych kursach, szkoleniach i konferencjach, korzystając głównie z dofinansowania z EFS.

3. Plan i wykonanie budżetu

W roku 2016 Ośrodek dysponował budżetem w wysokości:	15912762,00 PLN
W tym:	
na realizację zadań własnych	4405234,00
na realizację zadań zleconych	10388717,00
W ramach planu finansowego wykonano wydatki na kwotę:	15598455,17 PLN
W tym	
na realizację zadań własnych	4128241,34
na realizację zadań zleconych	10355228,79

Tabela 2. Wykonanie planu finansowego w roku 2016 stanowi 98 % budżetu.

Zadanie	Nazwa	Plan	Wykonanie	%
Dział				
Rozdział				
WW	WYDATKI WŁASNE	4405234,00	4128241,34	93,7
851	Ochrona zdrowia	219981,00	196849,09	89,5
85153	Zwalczanie narkomanii	9337,00	8844,00	94,7
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	210644,00	188005,09	89,3
852	Pomoc społeczna	4163488,00	3915319,25	94,0
85201	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	48448,00	48446,28	100,0
85202	Domy pomocy społecznej	604500,00	602172,25	99,6
85204	Rodziny zastępcze	18820,00	17832,07	94,8
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	22300,00	16699,20	74,9
85206	Wspieranie rodziny	221630,00	215731,71	97,3
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	900,00	513,87	57,1
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	517801,00	498674,61	96,3
85215	Dodatki mieszkaniowe	347908,00	347907,48	100,0
85216	Zasiłki stałe	166192,00	5091,01	3,1
85219	Ośrodki pomocy społecznej	1746329,00	1710202,77	97,9
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	222600,00	218768,50	98,3
85295	Pozostała działalność	246060,00	233279,50	94,8
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	21765,00	16073,00	73,8
85415	Pomoc materialna dla uczniów	21765,00	16073,00	73,8
WWD OF	WYDATKI WŁASNE DOFINANSOWANE	1118811,00	1114985,04	99,7
852	Pomoc społeczna	1081487,00	1077661,04	99,6
85206	Wspieranie rodziny	27000,00	27000,00	100
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	45665,00	45665,00	100
	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	45665,00	45665,00	100
4130				
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	222520,00	222520,00	100
	Świadczenia społeczne	222520,00	222520,00	100
3110				
85216	Zasiłki stałe	541262,00	541262,00	100
	Świadczenia społeczne	541262,00	541262,00	100
3110				
85219	Ośrodki pomocy społecznej	175040,00	171214,04	97,8

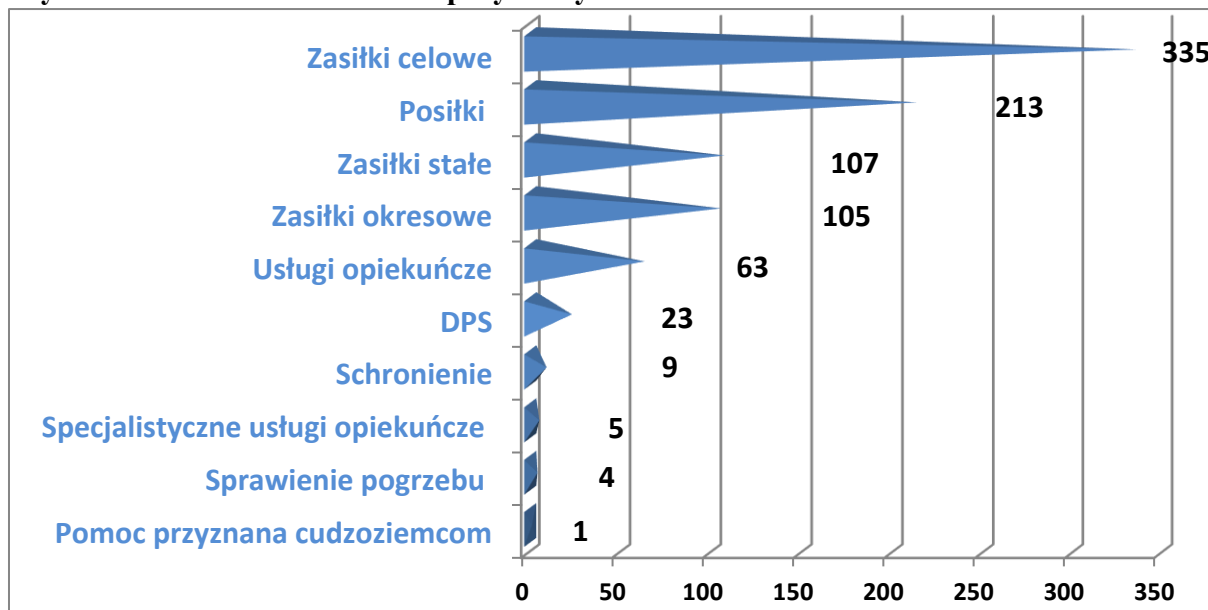
85295	Pozostała działalność	70000,00	70000,00	100
	Świadczenia społeczne	70000,00	70000,00	100
3110				
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	37324,00	37324,00	100
85415	Pomoc materialna dla uczniów	37324,00	37324,00	100
	Stypendia dla uczniów	37324,00	37324,00	100
3240				
WZ	WYDATKI ZLECONE	10388717,00	10355228,79	99,7
852	Pomoc społeczna	10388717,00	10355228,79	99,7
85211	Świadczenie wychowawcze	6865101,00	6839849,93	99,6
85212	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	3456690,00	3448844,27	99,8
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	25469,00	25189,20	98,9
85215	Dodatki mieszkaniowe	1981,00	1964,87	99,2
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	16606,00	16606,00	100
85231	Pomoc dla cudzoziemców	22000,00	22000,00	100
85295	Pozostała działalność	870,00	774,52	89,0
	RAZEM	15912762,00	15598455,17	98,0

Źródło: dane własne OPS

4. Świadczenia z pomocy społecznej i charakterystyka świadczeniobiorców.

Świadczenia z pomocy społecznej. Poniższe dane prezentują strukturę świadczeń z pomocy społecznej udzielonych w 2016r. uprawnionym mieszkańcom Milanówka.

Wykres 1. Struktura świadczeń przyznanych w 2016r. w liczbach

Źródło: sprawozdanie MPiPS

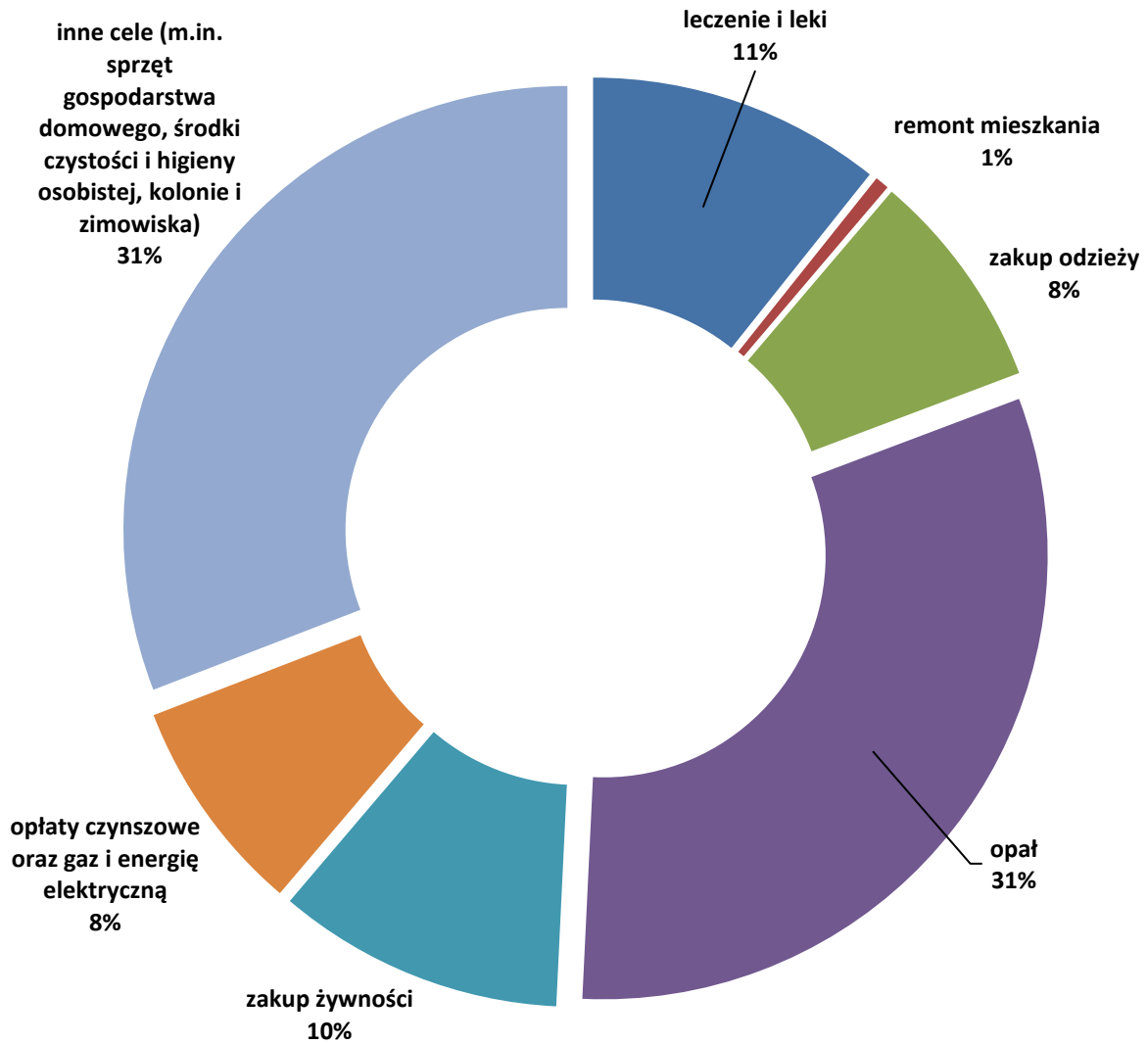
Zasiłek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu a także kosztów pogrzebu, rodzinie lub osobie która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłek celowy przyznawany jest w przypadku osoby samotnie gospodarującej jeżeli dochód tej osoby jest niższy niż kryterium dla osoby samotnie gospodarującej tj. 634 zł, w przypadku rodziny jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium na osobę w rodzinie tj. 514 zł. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, zasiłek powyższy nie podlega zwrotowi.

Tabela 3. Wybrane cele, na które przyznany został zasiłek celowy.

Rodzaj świadczenia	liczba osób	liczba świadczeń	kwota świadczeń	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
leczenie i leki	46	84	14812,27	45	63
remont mieszkania	4	4	1280	4	8
zakup odzieży	60	63	12180	60	117
opał	164	247	77705,25	161	313
zakup żywności	56	82	17650,44	56	104
opłaty czynszowe oraz gaz i energię elektryczną	40	62	18099,54	39	77
inne cele (m.in. sprzęt gospodarstwa domowego, środki czystości i higieny osobistej, kolonie i zimowiska)	153	242	67674,62	150	258

Źródło: sprawozdanie MPiPS

Wykres 2. Procentowy udział poszczególnych celów przyznania pomocy w postaci zasiłku celowego w ogólnej liczbie przyznanych zasiłków celowych.

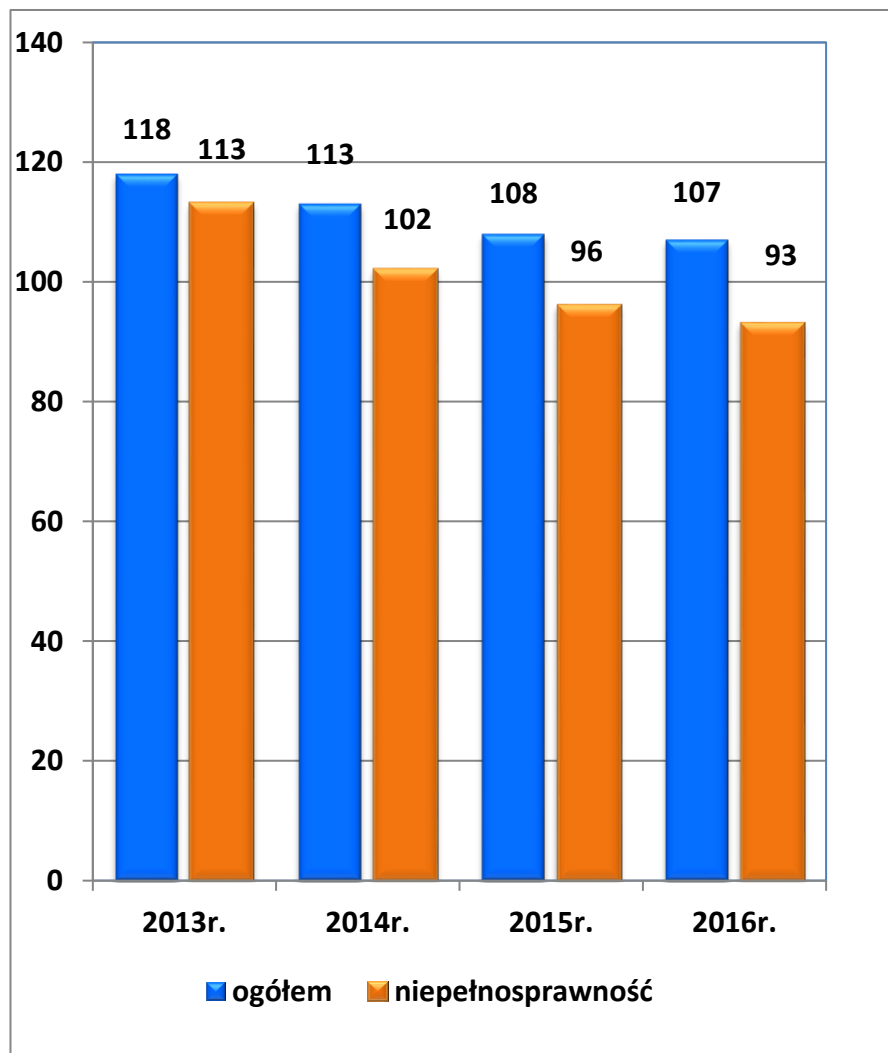
Źródło: sprawozdanie MPiPS

Zasiłek stały jest świadczeniem obligatoryjnym przyznawanym z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym lub znacznym albo z powodu wieku:

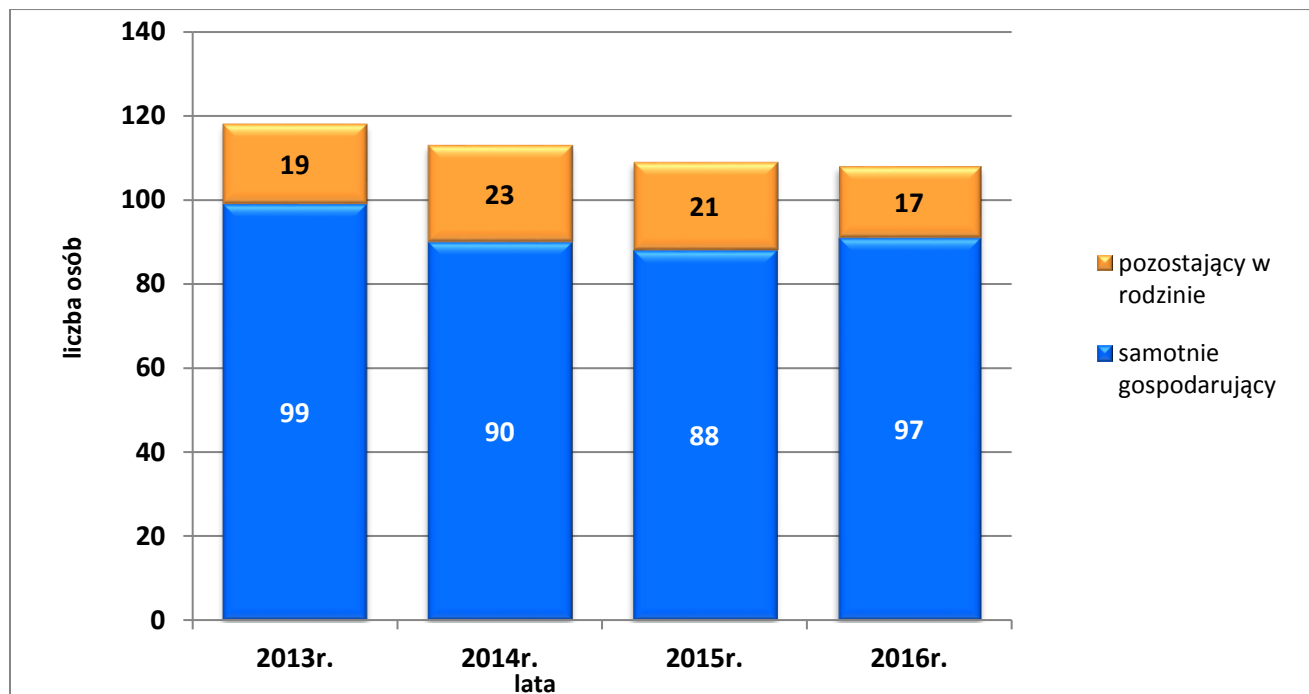
- **osobie samotnie gospodarującej** w wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej – wysokość 634 zł, a dochodem tej osoby z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 604 zł miesięcznie.
- **osobie w rodzinie** w wysokości różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie - 514 zł, a dochodem na osobę w rodzinie.

Od zasiłku stałego odprowadzana jest składka na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 9% (w 2016 r.) kwoty zasiłku stałego.

Wykres 3. Zasiłki stałe ogółem w tym z tyt. niepełnosprawności w latach 2013 – 2016.

Wykres 4. Zasiłki stałe przyznane osobom samotnie gospodarującym i pozostającym w rodzinie

Źródło: sprawozdanie MPiPS

Zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym, które przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Zasiłek okresowy ustala się: w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie; w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

W roku 2016:

- wydano 221 decyzji przyznających zasiłek okresowy
- wypłacono 673 świadczeń w formie zasiłku okresowego
- na łączną kwotę 316 105,00zł.

Tabela 4. Zasilki okresowe

FORMY POMOCY	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIA ²⁾	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ ¹⁾ w zł	LICZBA RODZIN ²⁾	LICZBA OSÓB W RODZINACH ²⁾
Zasilki okresowe ogółem	105	673	316 105	105	217
z tego:					
środki własne	X	X	93 585	X	X
Dotacja	X	X	222 520	X	X
Bezrobocie	74	491	228 201	74	137
długotrwała choroba	10	51	15 308	10	14
Niepełnosprawność	8	48	22 542	8	18
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
innego niż wymienione w wierszach 10-13	13	83	50 054	13	48

Źródło : sprawozdanie MPiPS

5. Pomoc pozamaterialna

5.1. Pomoc w zapewnieniu posiłków: realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Zapewnienie posiłku, to zadanie własne o charakterze obowiązkowym. Pomoc w tej formie przysługuje osobom, które własnym staraniem nie są w stanie go sobie zapewnić.

W okresie 2016r. przyznano posiłki 257 osobom o wartości 212 925 zł. w następującym podziale:

- obiad dla dzieci, młodzieży w placówkach szkolnych i przedszkolnych: pomoc przyznano dla 158 dzieci, łączna ilość przyznanych świadczeń wyniosła 17666 na kwotę 94354zł,
- dwudaniowego obiadu dla dorosłych, starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych w roku 2016 pomoc przyznano dla 55 osób dorosłych, tj. 9333 świadczeń na kwotę 110875zł.

W 2016r. średni koszt jednego posiłku dla osób dorosłych wynosił 7,50 zł, natomiast dla dzieci 5,45 zł. Średni koszt jednego posiłku ogółem wynosił 6,11 zł.

Posiłki dla dorosłych były realizowane przez wykonawcę wyłonionego w drodze zamówienia publicznego natomiast posiłki dla dzieci były realizowane w stołówkach prowadzonych w:

W 2015r. część pomocy w formie posiłków realizowana była w ramach Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W ramach Programu udzielana jest pomoc w formie posiłku dla osób, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w *ustawie o pomocy społecznej*. Ogólny koszt realizacji tego programu wyniósł 243 360 zł, Programem zostało objętych 425 osób. Na realizację zadania Ośrodek otrzymał dotację w wysokości 144 000 zł, środki własne stanowiły kwotę 99 360 zł.

Ważnym zadaniem ośrodka pomocy jest koordynacja działań związanych z realizacją na terenie miasta działań wynikających z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W ramach programu miasto otrzymało na realizację programu z budżetu państwa w 2016 roku kwotę 70.000 zł, wkład gminy wyniósł 179.239 zł.

Najliczniejszą grupą osób objętą pomocą w formie dożywiania byli uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dożywianie prowadzone było przede wszystkim na terenie miasta Milanówka, w programie uczestniczyły wszystkie szkoły gminne.

Ogółem posiłki były opłacane dla 38 dzieci w przedszkolach i 120 uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych.

Dodatkowo pomocą w postaci gorących posiłków wspierane były 55 osoby dorosłe, dla których obiady wydawane były przez lokal gastronomiczny „Catering Cometa”.

Ponadto w ramach programu była również udzielana pomoc dla rodzin w formie zasiłków na żywność, co pozwoliło na objęcie programem wszystkich osób wymagających pomocy w tej formie.

Wszystkie placówki oświatowe z terenu miasta na stałe współpracują z ośrodkiem i każdy przypadek wymagający udzielenia pomocy jest wspólnie rozpatrywany, a pomoc niezwłocznie udzielana.

5.2. Usługi opiekuńcze

Na podstawie *art. 17 ust. 1 pkt 11 ustawy o pomocy społecznej* Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do zorganizowania i świadczenia usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Usługi pod kątem realizacji aktywnej polityki społecznej rozumianej jako zbiór usług socjalnych o charakterze pomocowym i opiekuńczym są szczególnie ważne, bowiem są skierowane są do osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych oraz osób w wieku podeszłym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn są ich pozbawione i wymagają pomocy innych osób.

W 2016r. usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze były wykonywane przez Agencja Służby Społecznej Kościelak Spółka Jawna w Warszawie ul. Kwiatowa 9. Poniższa tabela przedstawia realizację usług opiekuńczych w gminie Milanówek w roku 2016.

Tabela 5. Usługi Opiekuńcze

<i>Rodzaj świadczenia</i>	<i>Cena za 1 godz. Usług w zł.</i>	<i>Liczba osób</i>	<i>Liczba godzin usług</i>	<i>Kwota środków w złotych Środki MUW (złeczone)</i>	<i>Kwota środków w złotych Środki samorządu (własne)</i>
Usługi opiekuńcze	9.95	63	20448,00	X	218 769.00
Usługi specjalistyczne psychiatryczne	23.00	5	722	16 606.00	X

5.3. Talony

Talony uprawniające do zakupu artykułów spożywczych i higienicznych przyznano 23 osobom, łączna ilość przyznanych świadczeń wyniosła 26 015 zł. Talony wydawane przez Ośrodek upoważniają do zakupu artykułów spożywczych oraz podstawowych artykułów czystościowych i higienicznych w sklepie P.S.S. „Społem” w Milanówku, ul. Warszawska 37 /wykonawca wyłoniony w drodze zamówienia publicznego/.

5.4. Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu należy do zadań własnych o charakterze obowiązkowym. Dotyczy osób, które nie posiadają rodziny, która mogłaby dokonać pochówku zmarłego.

W 2016r. dokonano pochówku 4 osób przeznaczając na ten cel 11670 zł, średni koszt jednego pogrzebu wyniósł 2917zł.

W roku 2016 usługę pogrzebową na rzecz Ośrodka w zakresie pochówku zmarłych realizował Zakład Usług Pogrzebowych, Milanówek, ul. Kościuszki 42.

5.5. Praca socjalna

Praca socjalna jest obowiązkowym, niepieniężnym świadczeniem z pomocy społecznej, publicznoprawną usługą realizowaną przez wykwalifikowanych, wyspecjalizowanych w tym zakresie pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej i stanowi podstawowy instrument działania pracownika socjalnego.

Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmocnienie potencjału osób i rodzin do przewyciężenia trudnych sytuacji życiowych i jest prowadzona:

- z osobami i rodzinami w celu odzyskania, rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe dla tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osób i ich prawa do samostanowienia.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

W roku 2016 praca socjalna realizowana przez pracownika socjalnego z klientem obejmowała działania:

- **na rzecz uzyskania przez osoby i rodziny doświadczające trudności życiowych środków materialnych** (pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, zasiłków i dodatków do zasiłków rodzinnych, świadczeń alimentacyjnych, pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego lub ulgi czynszowej, a także informowanie osób i rodzin

o możliwościach skorzystania z innego rodzaju ulg i uprawnień. To także pomoc w racjonalnym gospodarowaniu budżetem – wspólne planowanie wydatków z pracownikiem socjalnym poprzez ustalanie hierarchii potrzeb).

W 2016 roku ze świadczeń w formie pracy socjalnej skorzystało 389 rodzin, w tym wyłącznie w formie pracy socjalnej 22 rodziny.

- **na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych** (pomoc w uregulowaniu sytuacji mieszkaniowej klientów (np. złożenie wniosku o przydział mieszkania, udzielanie porad/skierowania o poradę w zakresie praw do mieszkania), pomoc w dostosowaniu mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, pomoc w uzyskaniu usług w zakresie wymiany bądź napraw w mieszkaniu oraz sprzętów, organizacja usług porządkowych, w przypadku osób bezdomnych - pomoc w uzyskaniu schronienia w placówce stacjonarnej lub pomoc w powrocie do poprzedniego miejsca zamieszkania).

W 2016 r. pracownicy socjalni zaangażowani byli w prowadzenie pracy socjalnej z 12 rodzinami (32 osoby) poszkodowanymi w pożarze budynku wielorodzinnego „Willa Jolancin” przy ul. Charci Skok oraz budynku przy ul. Wylot. Długotrwałe wsparcie w poszukiwaniach lokali tymczasowych oraz mieszkań do wynajęcia, organizacja sprzętów, ubrań i żywności. Pomoc w odzyskiwaniu dokumentów. Zakupy sprzętów domowych, organizacja transportu. Umożliwienie skorzystania z terapii psychologicznej dla chętnych. Monitorowanie sytuacji ww. rodzin oraz współpraca z instytucjami i organizacjami. Efektem tych działań było zorganizowanie dla wszystkich rodzin mieszkań pod wynajem oraz niezbędnego wyposażenia.

- **na rzecz poprawy funkcjonowania rodziny i prowadzenia gospodarstwa domowego** (działania wspierające, edukację, poradnictwo w obszarze opieki i wychowania dzieci, w tym pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi, działania w obszarze pomocy w rozwiązywaniu i łagodzeniu konfliktów rodzinnych, wsparcia dla osób doznających przemocy, udzielanie informacji o poradnictwie specjalistycznym i motywowanie do skorzystania z grup pomocowych, pomoc w zakresie uzyskania miejsca w placówce interwencji kryzysowej lub domu samotnej matki.)

Z pomocy w wyżej wymienionych formach skorzystało w 2016 r. 185 rodzin z dziećmi. Praca socjalna odbywała się w większości metodą indywidualnych przypadków. Jednocześnie prowadzona była praca metodą grupową poprzez prowadzenie przez pracownika socjalnego z psychologiem warsztatów wychowawczych „Szkoła dla Rodziców”, w których uczestniczyło 10 rodziców. W 76 rodzinach zdiagnozowano problem w wypełnianiu funkcji opiekunów – wychowawczej. Z rodzinami tymi podjęto szczególne działania (poradnictwo, motywowanie, wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych, objęcie asystenturą rodziny – 15 rodzin, współpraca z pedagogami, kuratorami). Efekty prowadzenia pracy socjalnej z rodzinami przejawiającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekunów - wychowawczej:

- wzrost wiedzy nt. prawidłowych metod wychowawczych,
- wzmocnienie bądź nabycie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego w zakresie przestrzegania higieny, prawidłowego żywienia i gospodarowania budżetem, organizowania przestrzeni w domu, właściwego podziału obowiązków w rodzinie
- wzrost lub nabycie wiedzy na temat problemów i potrzeb rozwojowych dzieci
- mała ilość dzieci z rodzin objętych wsparciem Ośrodka umieszczonych w pieczy zastępczej (4 dzieci z 3 rodzin).

- **z osobami pozostającymi bez pracy** (pomoc w podjęciu zatrudnienia, wzmocnienie oraz stworzenie warunków sprzyjających odzyskaniu zdolności do funkcjonowania osób bezrobotnych na rynku pracy, działania edukacyjne, wspierające i motywujące skoncentrowane na dążeniu do zmiany postaw klientów wobec własnego bezrobocia, zdobycia zdolności adaptacyjnych w środowisku pracy i sąsiedzkim, wzrostu własnych umiejętności zawodowych i interpersonalnych, rozwoju aspiracji i konkretyzacji planów życiowych, poprawy funkcjonowania psychospołecznego w tym wzrostu samooceny, samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów, wzrostu odpowiedzialności za własne życie, pomoc w dotarciu do instytucji i organizacji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania bezrobociu.
W 2016 roku z pomocy finansowej Ośrodka korzystało 147 rodzin, w których występował problem bezrobocia. W ramach pracy socjalnej na rzecz osób bezrobotnych pracownicy socjalni tut. Ośrodka współpracowali z Powiatowym Urzędem Pracy w Grodzisku Mazowieckim w zakresie pozyskiwania ofert pracy dla klientów Ośrodka oraz kierowania osób bezrobotnych do udziału w pracach społecznie użytecznych, w których w 2016 roku udział wzięło łącznie 12 osób. Pracownicy socjalni Ośrodka motywowali klientów pozostających bez pracy do stworzenia warunków sprzyjających powrotowi na rynek pracy. Działania miały na celu również zmiany postaw klientów wobec własnego bezrobocia oraz pomoc w zdobyciu zdolności adaptacyjnych w ewentualnym środowisku pracy, a także motywowanie do wzrostu własnych umiejętności zawodowych. 13 rodzin z występującym problemem bezrobocia ze względu na podjęcie pracy przez ich członków, usamodzielniało się i w chwili obecnej nie korzysta ze wsparcia Ośrodka;
- **na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych** w roku 2016 prowadzono pracę socjalną w wymiarze indywidualnym oraz grupowym. Pracownik socjalny koordynował funkcjonowanie grupy samopomocowej Seniorów, w ramach której prowadzone były zajęcia dydaktyczne nauki języka angielskiego oraz zajęcia ruchowe. Łącznie z zajęć skierowanych do seniorów skorzystało 35 mieszkańców Milanówka powyżej 60 roku życia.
Zajęcia dydaktyczne. Odbyły się 64 spotkania w zakresie nauki języka angielskiego (2 razy w tygodniu po jednej godzinie), w których uczestniczyło 15 seniorów. Zajęcia te prowadził pracownik socjalny. Podczas spotkań językowych Seniorzy mieli możliwość nauki języka angielskiego (poziom podstawowy oraz średnio zaawansowany). Wszystkie zajęcia w grupach były prowadzone w oparciu o materiały dobrane w taki sposób, aby Seniorzy mogli identyfikować się z poruszonymi zagadnieniami, a nawet decydować o ich przydatności. Tempo realizacji materiału zależało od możliwości grupy, a atrakcyjność zajęć podnosiło wykorzystywanie pomocy naukowych (zaadaptowane teksty, nagrania audio, etc.). Ogromne znaczenia miała również życzliwa atmosfera panująca na zajęciach; chęć uczenia się dla własnej przyjemności i płynące z nauki korzyści były najlepszą motywacją, a brak presji egzaminacyjnej sprzyjał współpracy i umożliwiał bezstresowe podejście do uczenia się.
Zajęcia ruchowe. Odbyło się 70 spotkań z zakresu rozwoju ruchowego (2 razy w tygodniu po 2 godziny), w których udział wzięło 20 seniorów. Zajęcia ruchowe dla seniorów prowadzone były w przyjaznej, miłej atmosferze pod okiem wykwalifikowanej rehabilitantki. Poziom i zakres ćwiczeń uzależniony był od stanu zdrowia oraz samopoczucia uczestników. Zajęcia obejmowały min.: ćwiczenia wzmacniające kręgosłup, ćwiczenia wzmacniające wszystkie mięśnie, ćwiczenia. Zajęcia te cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród milanowskich Seniorów.

Poradnictwo socjalne. Seniorzy uczestniczący w grupach wsparcia pozostawali w stałym kontakcie z pracownikiem socjalnym, który udzielał porad o uprawnieniach związanych m.in. z niepełnosprawnością.

Rezultaty pracy socjalnej:

- dostęp do miejsca przyjaznego Seniorom,
- zwiększenie dostępu do zajęć ruchowych i językowych dla Seniorów na terenie gminy Milanówek,
- poprawa kondycji fizycznej osób uczestniczących w zajęciach ruchowych,
- poprawa aktywności intelektualnej osób uczestniczących w zajęciach językowych,
- zwiększenie zaangażowania Seniorów w podejmowaniu różnych form aktywności,
- rozwój kontaktów społecznych wśród osób 60+,
- zwiększenie świadomości i aktywności społecznej uczestników grupy (jedna z uczestniczek została członkiem Rady Seniorów),
- poprawa funkcjonowania społecznego poprzez udzielanie poradnictwa socjalnego,
- poprawa jakości życia seniorów na terenie gminy Milanówek.

Świadczenie pracy socjalnej wymaga od pracowników socjalnych specjalistycznej wiedzy z wielu dziedzin: socjologii, psychologii, pedagogiki a także sięgania do źródeł wiedzy prawniczej i lekarskiej. Jednocześnie należy podkreślić, że praca socjalna jest źródłem satysfakcji zawodowej pracowników socjalnych, ale również z uwagi na jej trud i to, że jest najbardziej niewymiernym elementem podejmowanych działań wobec osób i rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka, trudności w natychmiastowym oszacowaniu efektów jej stosowania, wynikające z długofalowości działań, złożoności problemów i dysfunkcji osoby/rodziny oraz zdarzających się powrotów do dysfunkcji, bywa przyczyną wypalenia zawodowego pracowników socjalnych. Wówczas, skuteczność prowadzonej pracy socjalnej bywa znikoma. Sytuacja taka wymaga od pracodawcy (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej) zapewnienia pracownikowi socjalnemu możliwości uczestniczenia w szkoleniach i doskonaleniu umiejętności oraz superwizji.

5.6. Kontrakty socjalne

W celu rozwinięcia i wzmocnienia aktywności i samodzielności osób i rodzin oraz poprawy ich funkcjonowania w środowisku społecznym, pracownicy socjalni świadczą pracę socjalną wykorzystując ustawowe narzędzie jakim jest kontrakt socjalny.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej z rodziną i klientem pracownicy socjalni w 2016r. zawarli 6 kontraktów socjalnych ukierunkowanych na wzmocnienie potencjału i aktywności klienta w celu rozwiązywania problemów, poprawy trudnej sytuacji i usamodzielnienia klienta.

5.7. Interwencje w sprawach bezdomnych

W okresie zimowym w szczególności w czasie występowania i nasilenia minusowych temperatur pracownicy socjalni dokonują kontroli miejsc, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne. Wspólnie z pracownikami Straży Miejskiej w 2016r. przeprowadzono 4 interwencje wobec osób bezdomnych. W czasie realizacji tego zadania udzielono pomocy rzeczowej, materialnej i w formie pracy socjalnej 4 osobom bezdomnym.

5.8. Wywiady środowiskowe

Głównym narzędziem pracy pracownika socjalnego jest rodzinny wywiad środowiskowy. Pracownicy socjalni oprócz wywiadów środowiskowych w celu udzielenia pomocy

przeprowadzają także wywiady na potrzeby innych placówek pomocowych i instytucji w celu oceny sytuacji osoby lub rodziny oraz wykonują szereg różnych prac i działań w ramach swoich zadań i obowiązków. W 2016r. przeprowadzono 1749 wywiadów środowiskowych.

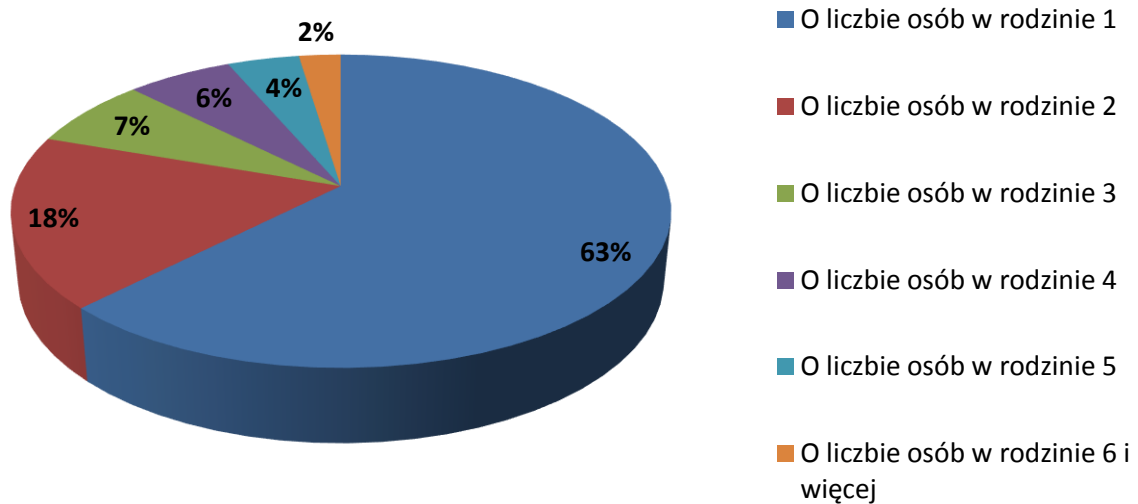
5.9. Charakterystyka świadczeniobiorców

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2016 roku objął różnymi formami pomocy społecznej 461 rodzin, w których łącznie było 827 osób, co stanowiło 5,6 % ogółu mieszkańców Milanówka tj. 15.736 osób.

Wśród osób korzystających z pomocy 64 to osoby, które zgłosiły się w 2016 r. do Ośrodka po raz pierwszy lub nie korzystały z pomocy w okresie dwóch ostatnich lat.

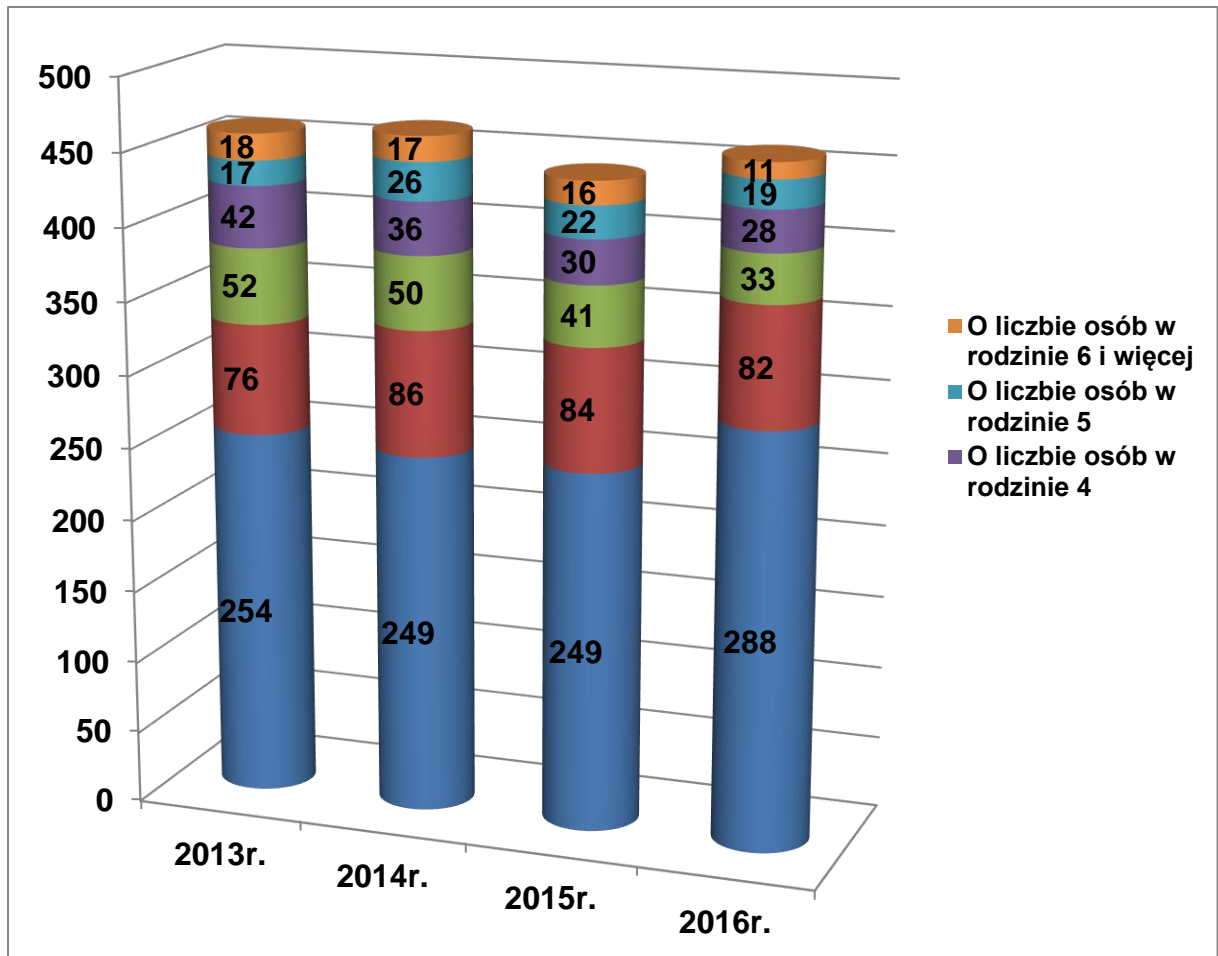
Największą grupę osób wymagających wsparcia, stanowią osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe (288 osób). Strukturę rodzin obrazują poniższe wykresy.

Wykres 5. Struktura rodzin objętych pomocą w 2016r.

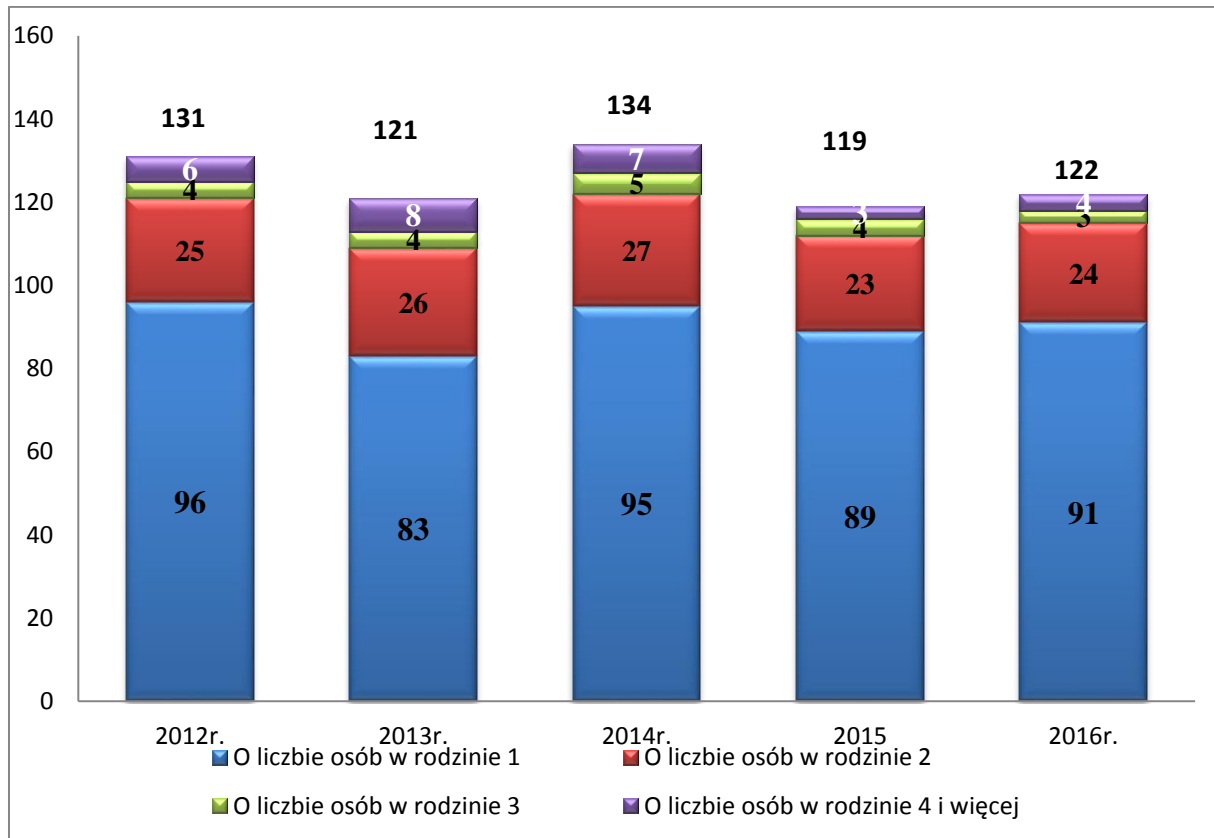

Źródło: sprawozdanie MPiPS

Wykres 6. Struktura rodzin objętych pomocą w latach 2013 – 2016 w liczbach

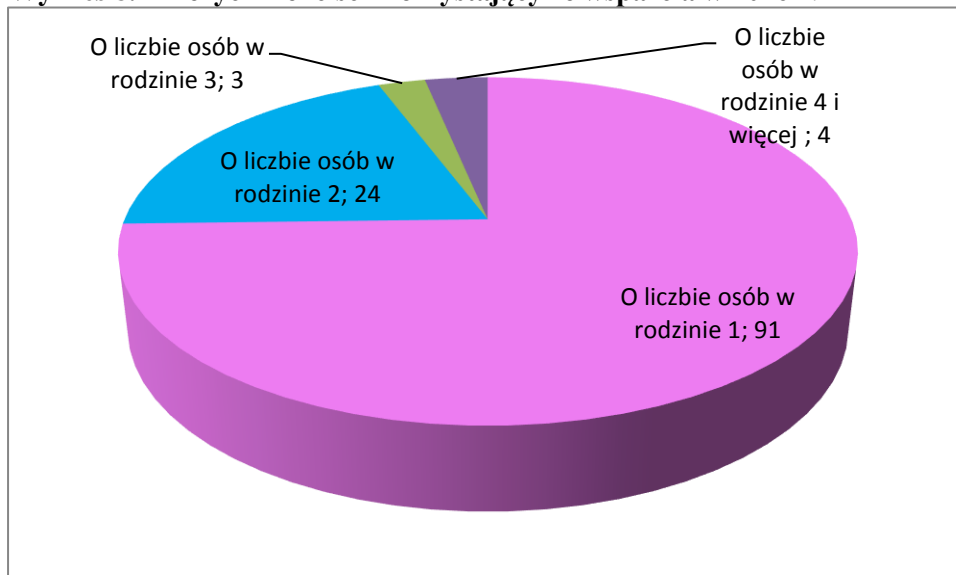

Wykres 7. Rodziny emerytów i rencistów w latach 2012 – 2016 w liczbach

Źródło: sprawozdanie MPiPS

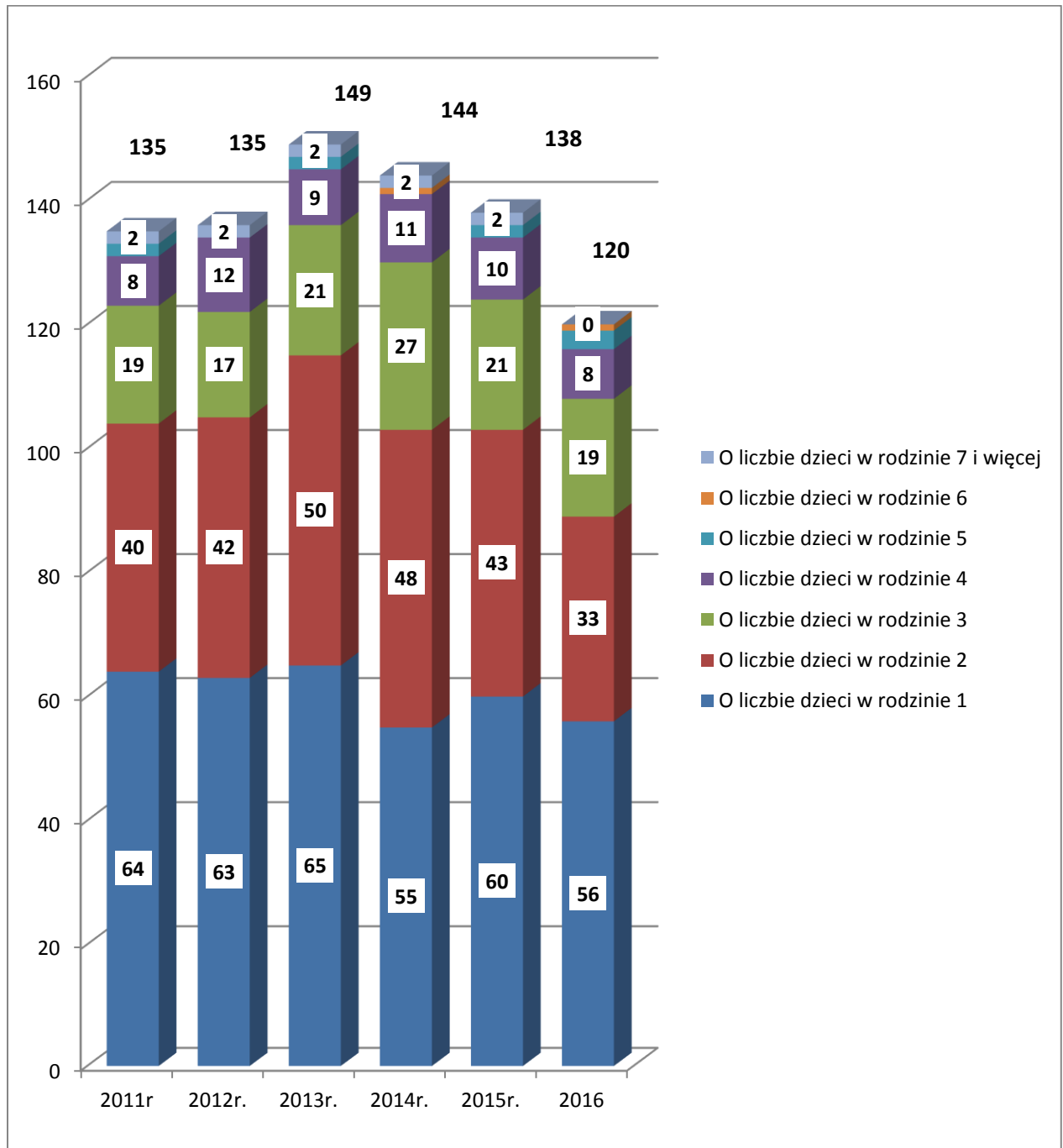
Wykres 8. Emeryci i renciści korzystający ze wsparcia w 2016 r.

Źródło: sprawozdanie MPiPS

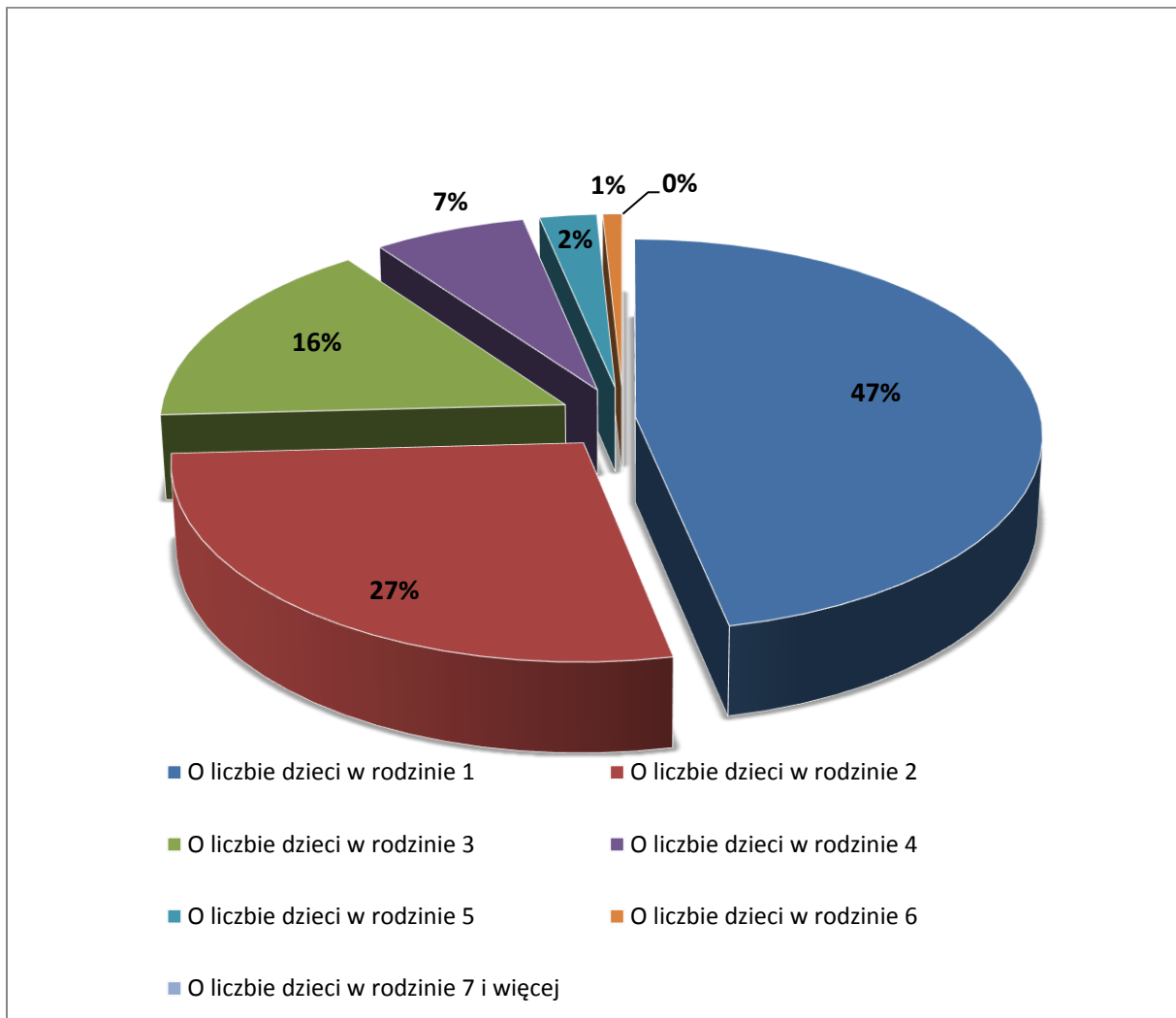
W 2016 roku odnotowano 122 rodzin emerytów i rencistów korzystających z pomocy społecznej, w tym 91 osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe. Poza grupą osób niepełnosprawnych oraz rodzin emerytów i rencistów kolejną dużą grupą osób wymagających wsparcia były rodziny z dziećmi. Wśród nich 38 rodzin to rodziny wielodzienne.

Wykres 9. Rodziny z dziećmi w latach 2011 – 2016 w liczbach

Źródło: sprawozdanie MPiPS

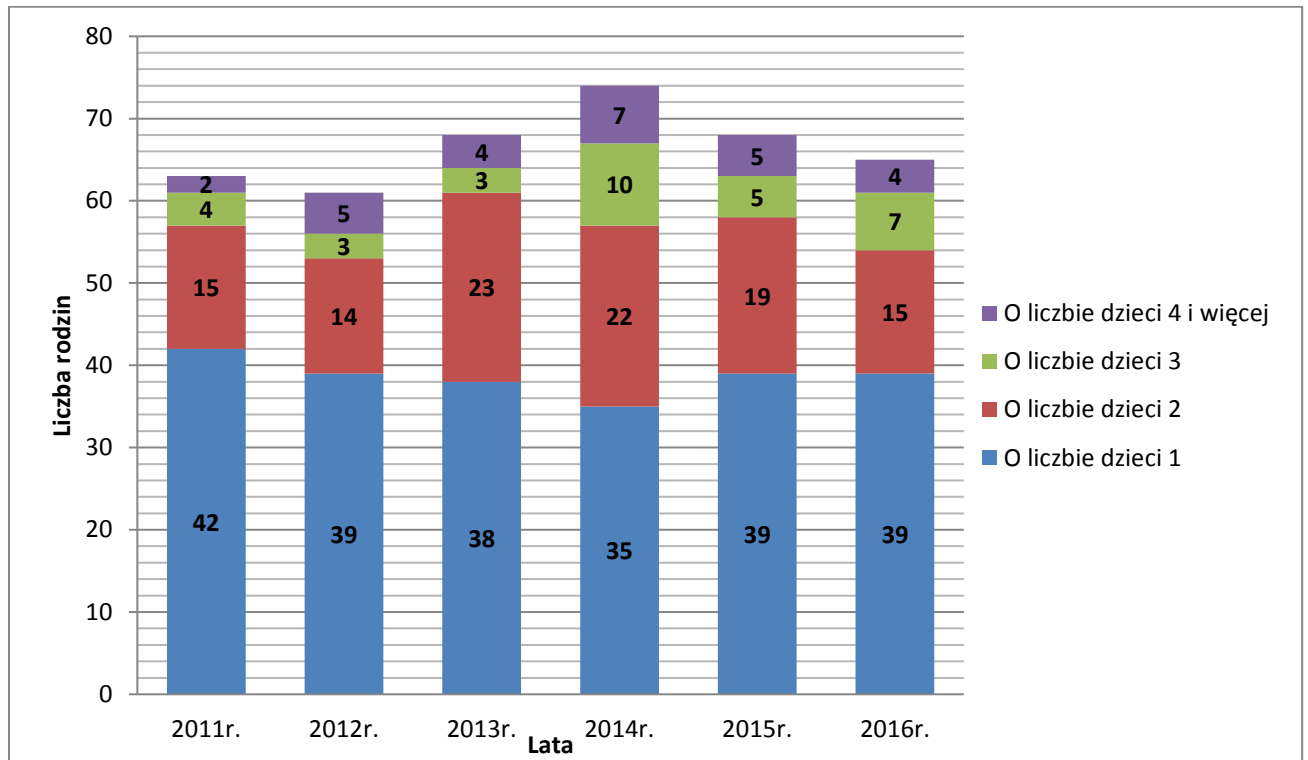
Wykres 10. Rodziny z dziećmi w 2016r.

Źródło: sprawozdanie MPiPS

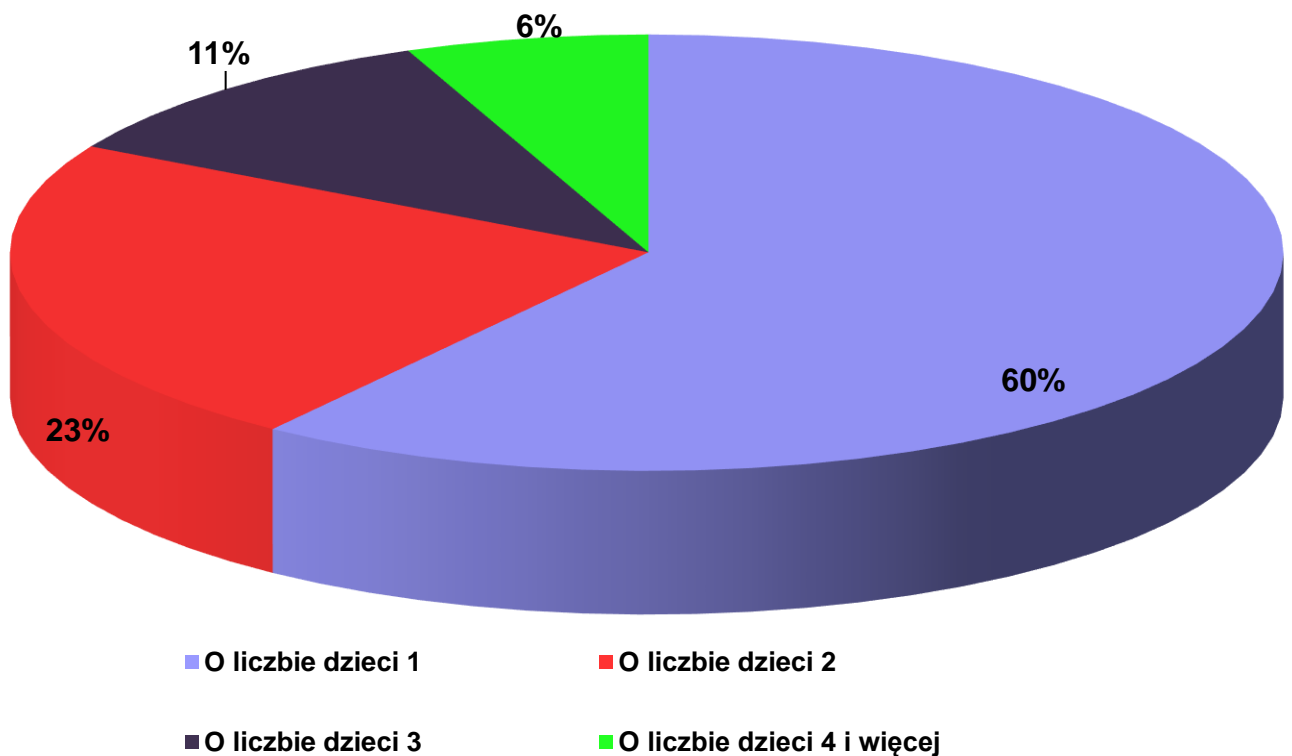
W ogólnej liczbie 185 rodzin z dziećmi 65 rodzin to rodziny niepełne. Rodzinom tym udzielana była przede wszystkim pomoc celowa w okresie zimowym na zakup węgla lub pomoc w opłaceniu rachunków za energię elektryczną, jak również wsparcie finansowe z przeznaczeniem na zakup leków lub zakup żywności.

Wykres 11. Rodziny niepełne z dziećmi w latach 2011 – 2016 w liczbach

Źródło: sprawozdanie MPiPS

Wykres 12. Rodziny niepełne w 2016r.

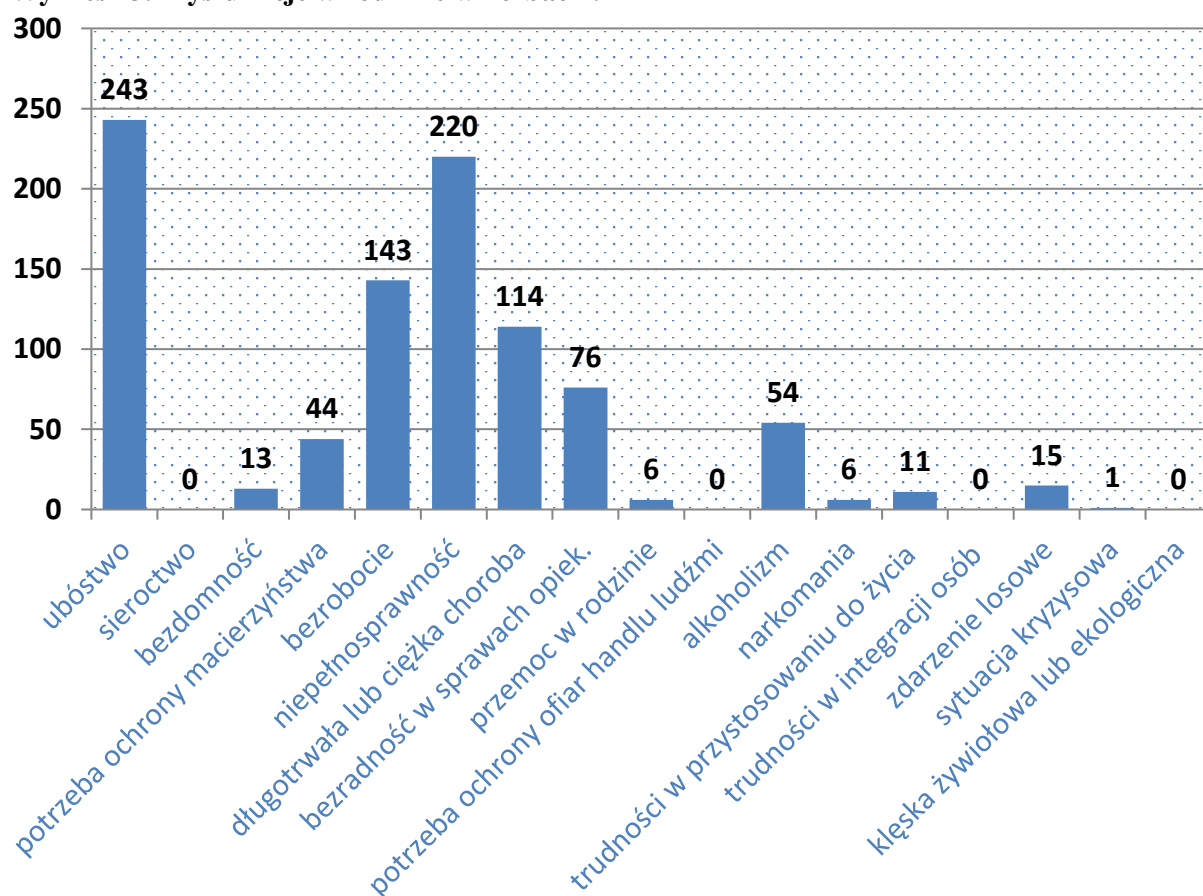

6. Przyczyny korzystania z pomocy – dysfunkcje.

Wśród głównych powodów korzystania z pomocy społecznej w 2016r. dominującymi powodami były:

- Ubóstwo,
- Niepełnosprawność,
- Bezrobocie,
- Długotrwała choroba,
- Alkoholizm i narkomania,
- Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

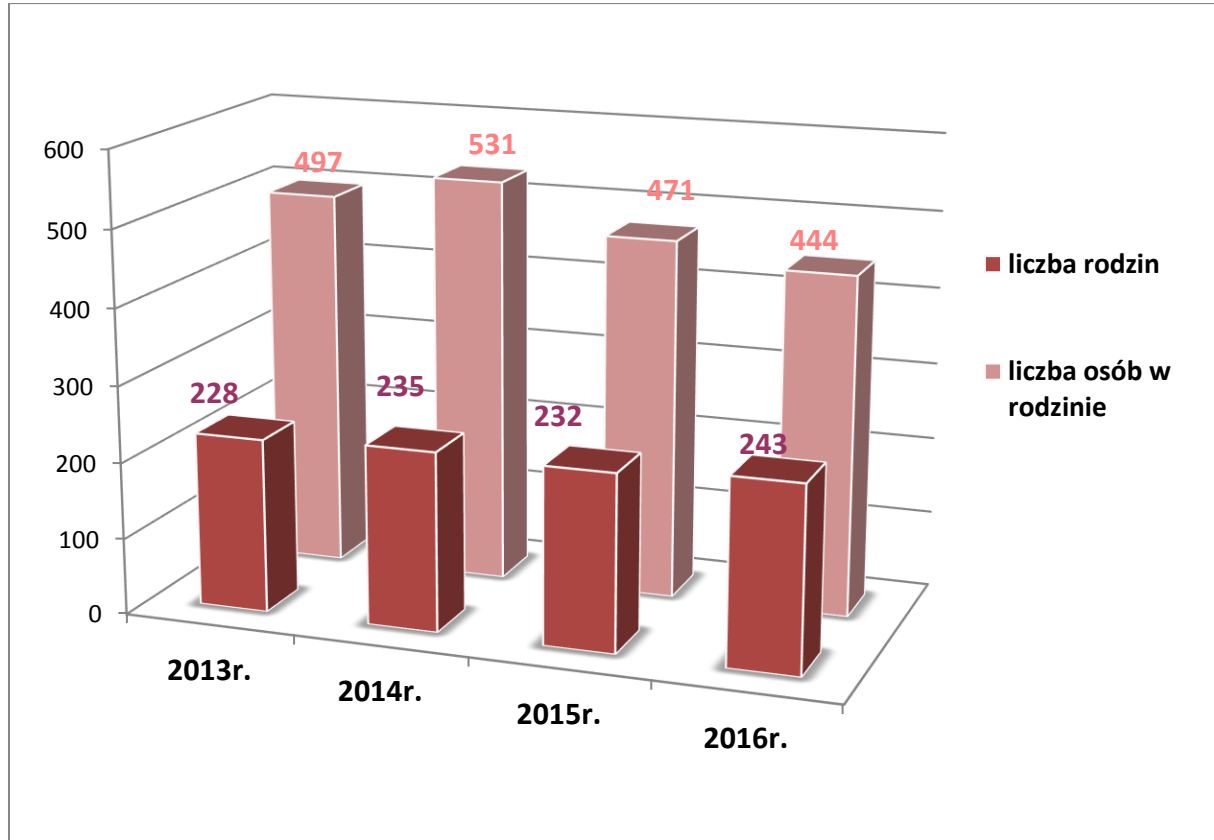
Wykres 13. Dysfunkcje w rodzinie w liczbach .

Źródło: sprawozdanie MPiPS

6.1. Ubóstwo. W 2016 roku poza 17 przypadkiem związanym ze zdarzeniem losowym klientami pomocy społecznej były osoby, które osiągały bardzo niskie dochody, łącznie z tego powodu pomagaliśmy 243 rodzinom. Podstawowe kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej w 2016 roku wynosiło dla osoby samotnej 634 zł, dla osoby w rodzinie 514 zł. Większość rodzin korzystających z pomocy osiągała dochody znacznie poniżej tego kryterium, szczególnie dotyczyło to rodzin z dziećmi.

Wykres 14. Ubóstwo - lata 2013 – 2016

Źródło: sprawozdanie MPiPS

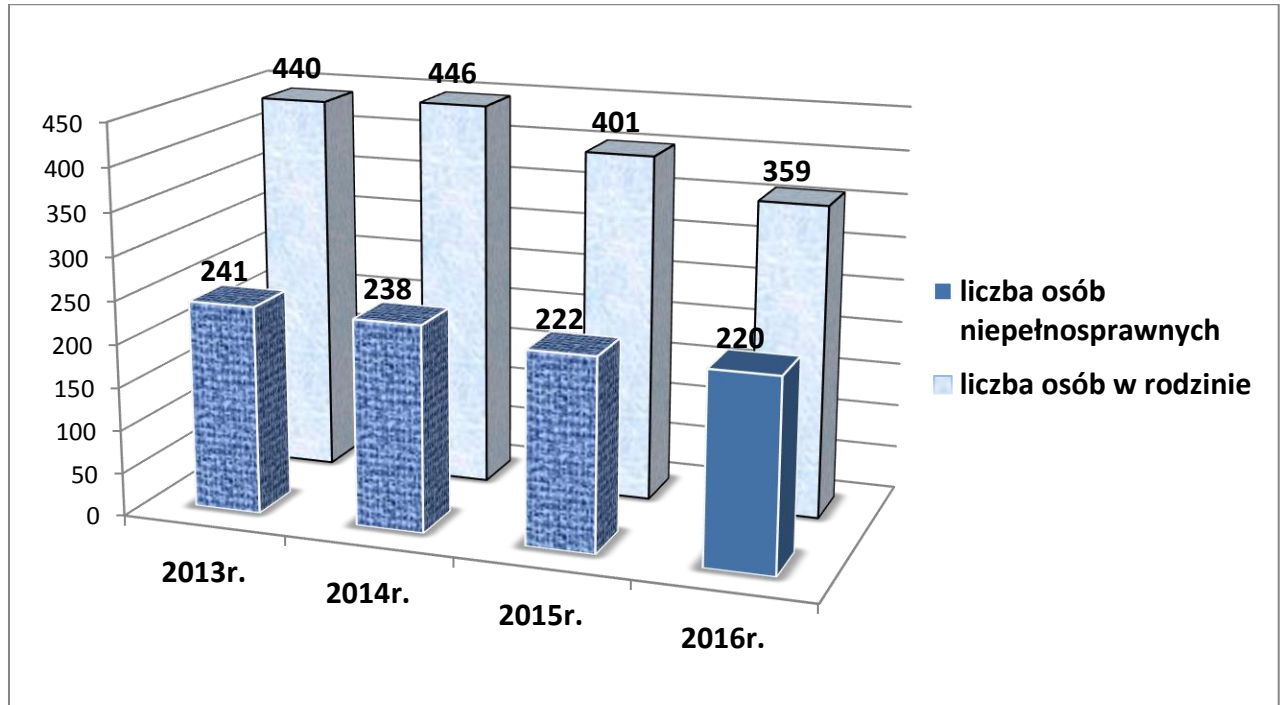
6.2. Niepełnosprawność. Wśród głównych przyczyn dysfunkcji osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, oprócz niskich dochodów, była niepełnosprawność potwierdzona orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.

Z pomocy ośrodka skorzystało w 2016 roku ogółem 220 rodzin, w których są osoby niepełnosprawne.

Najtrudniejsze problemy w pracy z osobami posiadającymi orzeczenie o stopniu niepełnosprawności występują w grupie osób uzależnionych od alkoholu. W stosunku do tej grupy klientów w 2016 roku były kontynuowane działania mające na celu ograniczenie marnotrawienia środków.

Osoby niepełnosprawne wspierane materialnie przez ośrodek to jedynie mała grupa niepełnosprawnych w Milanówku, stąd do objęcia większym wsparciem niepełnosprawnych konieczne jest wspólne działanie różnych instytucji i organizacji.

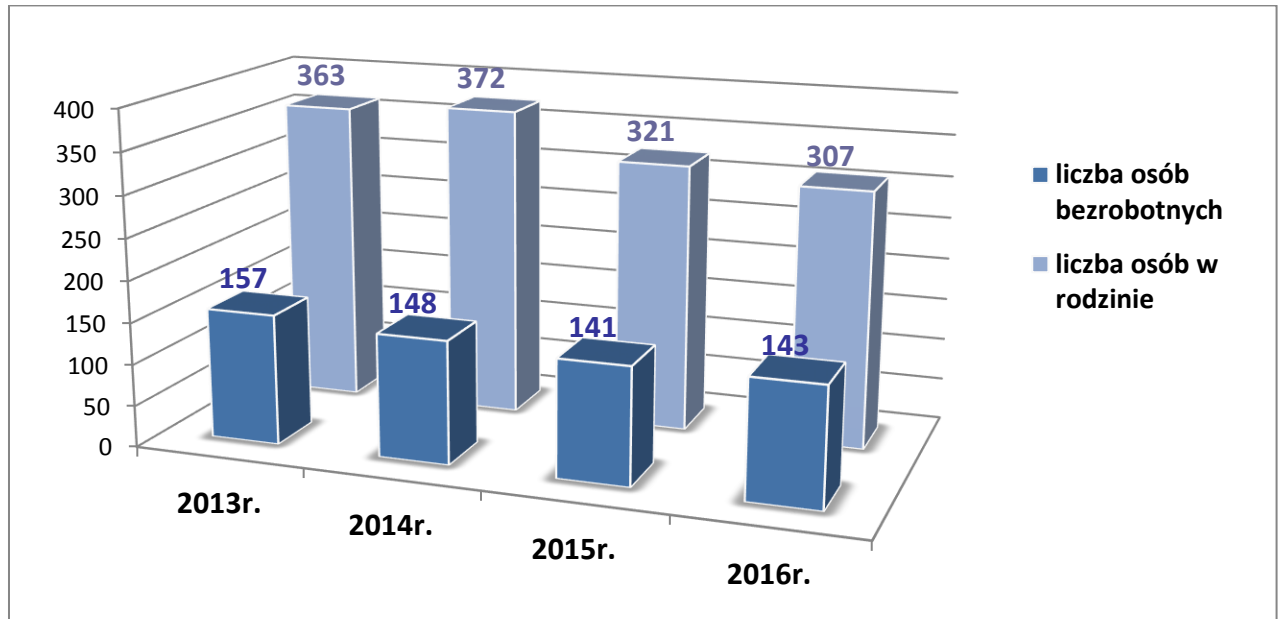
Wykres 15. Niepełnosprawność - lata 2012 - 2015

Źródło: sprawozdanie MPiPS

6.3. Bezrobocie. Trzecią z najczęściej występujących dysfunkcji było bezrobocie, z tego powodu udzielono pomocy 143 osobom bezrobotnym

Wykres 16. Bezrobocie - lata 2013 – 2016

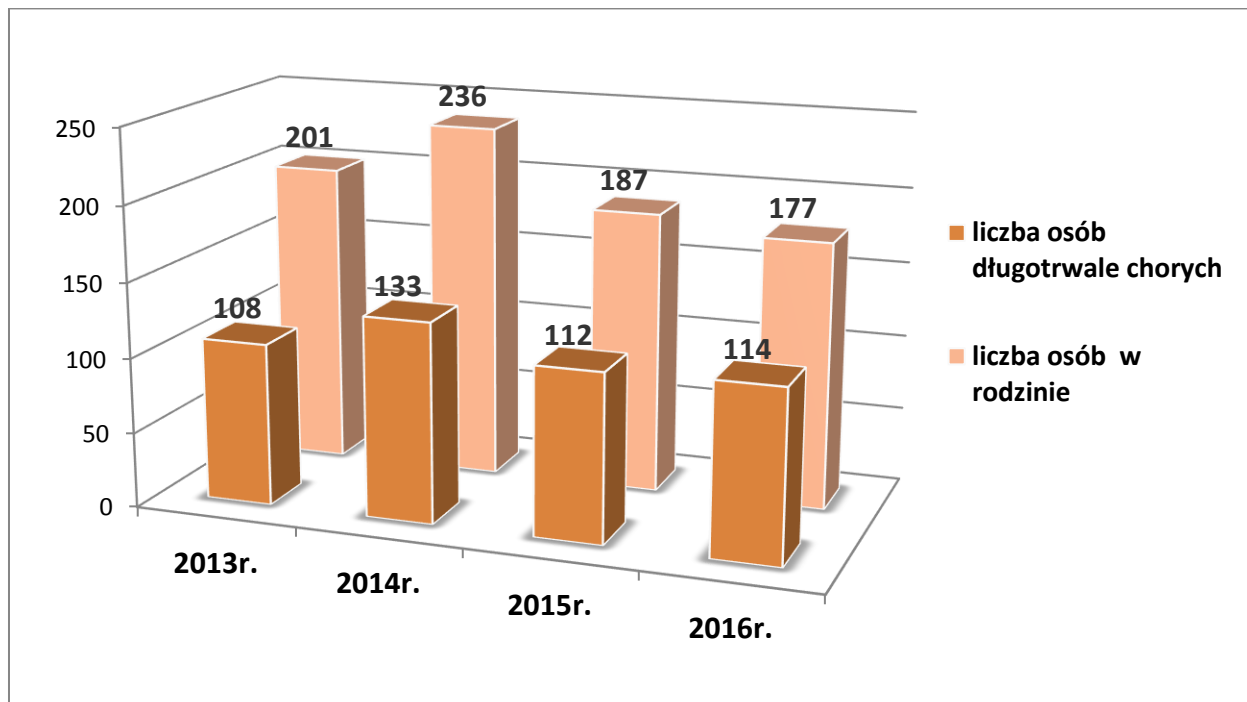
W celu aktywizacji osób bezrobotnych kontynuowano rozpoczęte w 2006 r. wspólne działania z PUP, wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, polegające na prowadzeniu prac społecznie użytecznych (miejsce pracy wskazuje Urząd Miasta Milanówka), osoba bezrobotna jest zobowiązana do przepracowania 40 godzin miesięcznie i otrzymuje wynagrodzenie nie wliczane do ogólnych dochodów (od 1 czerwca 2014 w wysokości 8,10 zł za godzinę). Łącznie w roku 2016 w pracach społecznie użytecznych uczestniczyło 12 osób.

6.4. Długotrwała choroba. Kolejną znaczącą grupą osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej są osoby długotrwale lub ciężko chore.

Z tej przyczyny udzieliliśmy pomocy 114 osobom. Większość świadczeń była udzielana jednorazowo na zakup leków lub pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem opieki w miejscu zamieszkania. Kilka osób prosiło o pomoc w pokryciu kosztów dojazdu do specjalistycznej placówki medycznej.

Pomoc z powodu długotrwałej choroby jest udzielana w większości osobom starszym, które mają niskie świadczenia emerytalne lub rentowe.

Wykres 17. Długotrwała choroba - lata 2013 - 2016

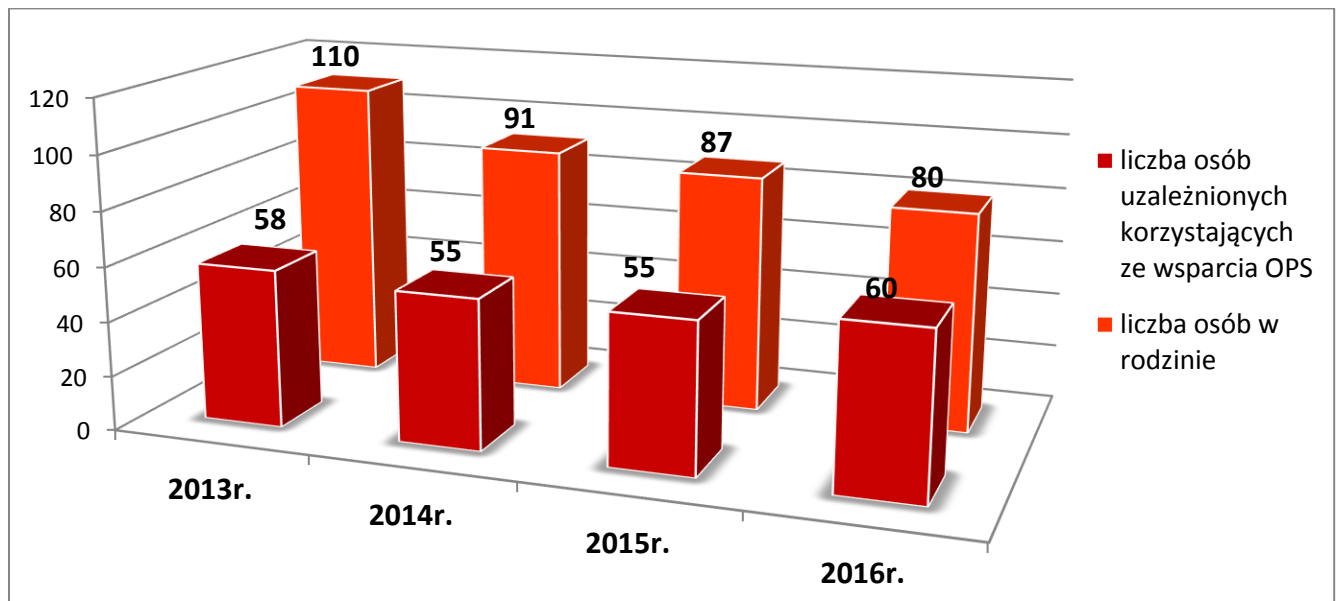
Źródło: sprawozdanie MPiPS

Ponadto osobom znajdującym się w szczególnie trudnej sytuacji zdrowotnej, rodzinnej, wymagającym pomocy w codziennych czynnościach życiowych była udzielana pomoc w formie usług opiekuńczych, świadczonych przez opiekunki zatrudnione przez wykonawcę wyłonionego w drodze postępowania przetargowego na zakup usług. W roku 2016 usługi opiekuńcze były świadczone dla 63 osób, a specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 5 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Pogarszający się stan zdrowia oraz brak możliwości zapewnienia opieki w miejscu zamieszkania były przyczyną umieszczenia osób w domach pomocy społecznej. Łącznie w roku 2016 gmina monitorowała pobyt w domu pomocy społecznej 23 swoich mieszkańców.

6.5. Alkoholizm i narkomania. Wśród klientów ośrodka w 2016 r. problemy z nadużywaniem alkoholu występowały w 54 rodzinach. Problemy z uzależnieniem od narkotyków zdefiniowano w 6 rodzinach korzystających ze świadczeń.

Wykres 18. Alkoholizm i narkomania - lata 2013 - 2016

Źródło: sprawozdanie MPiPS

Udzielanie pomocy dla rodzin dotkniętych uzależnieniami wiąże się z koniecznością prowadzenia przez pracowników socjalnych stałego monitoringu rodziny.

Większość osób nadużywających alkoholu to mężczyźni, najliczniejsza grupa z nich to osoby, które nie pracują lub pracują dorywczo, są w wieku przedemerytalnym lub emerytalnym i nie mają stałych źródeł dochodu. Najtrudniejsze sytuacje występują w rodzinach z dziećmi w sytuacjach, gdy alkoholu nadużywają oboje rodzice. Sytuacja taka została zdefiniowana w 4 rodzinach, są one objęte nadzorem kuratorskim.

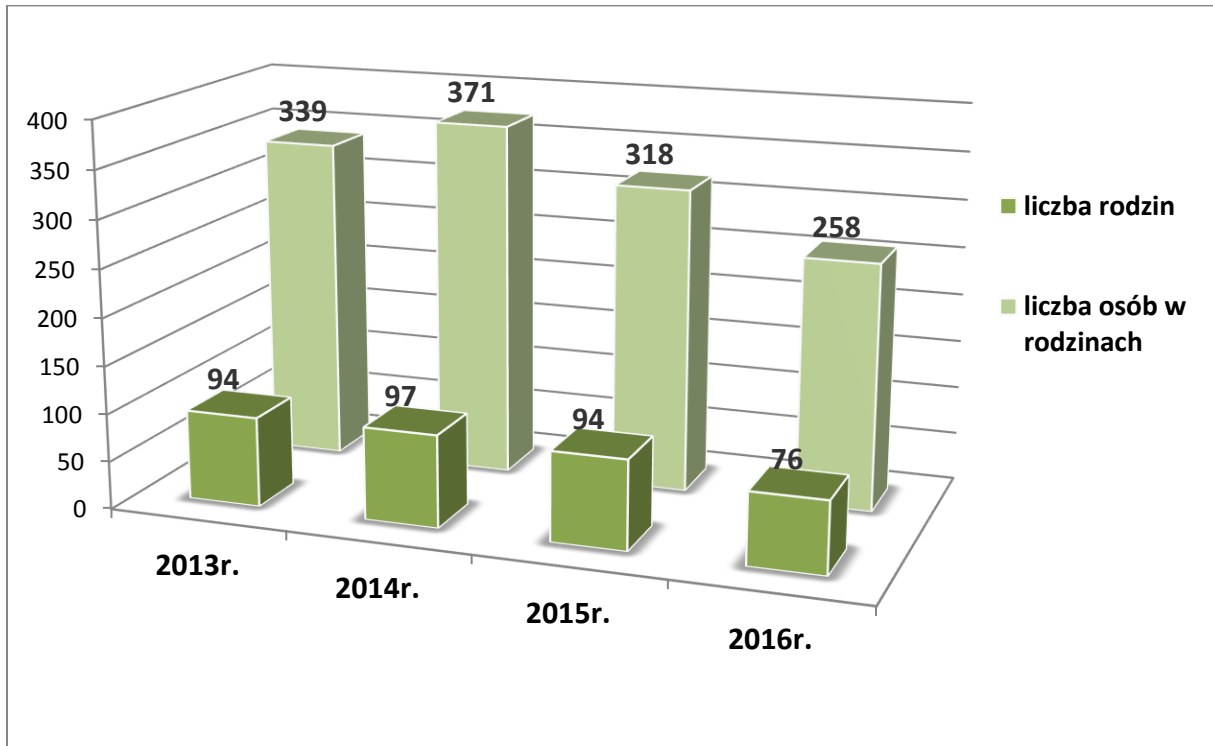
Podobnie jak w poprzednich latach nadużywanie przez klientów ośrodka alkoholu i marnotrawienie środków było w 2016 roku jedną z podstawowych przyczyn przyznawania pomocy w formie rzeczowej lub ograniczenia jej zakresu do niezbędnego minimum np. wydawania talonów do sklepu lub zapewnienia gorącego posiłku.

W szczególnie trudnych przypadkach pracownicy socjalni wnioskuje o wszczęcie procedury przymusowego leczenia.

Problem alkoholizmu mimo dobrej współpracy różnych służb na terenie miasta jest widoczny. Brak skutecznych procedur i profesjonalnych ośrodków diagnostyki i leczenia uzależnień jest jedną z przyczyn ograniczających możliwość niesienia skutecznej pomocy. W związku z powyższym ważnym jest prowadzenie wczesnej profilaktyki szczególnie wobec dzieci i młodzieży.

6.6. Problemy opiekuńczo - wychowawcze i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Pomoc dla rodzin, w których występował problem bezradności opiekuńczo-wychowawczej była udzielana w 2016 roku dość często i dotyczyła 76 rodzin, w których pozostawało 258 osób.

Wykres 19. Problemy opiekuńczo – wychowawcze - lata 2013-2016

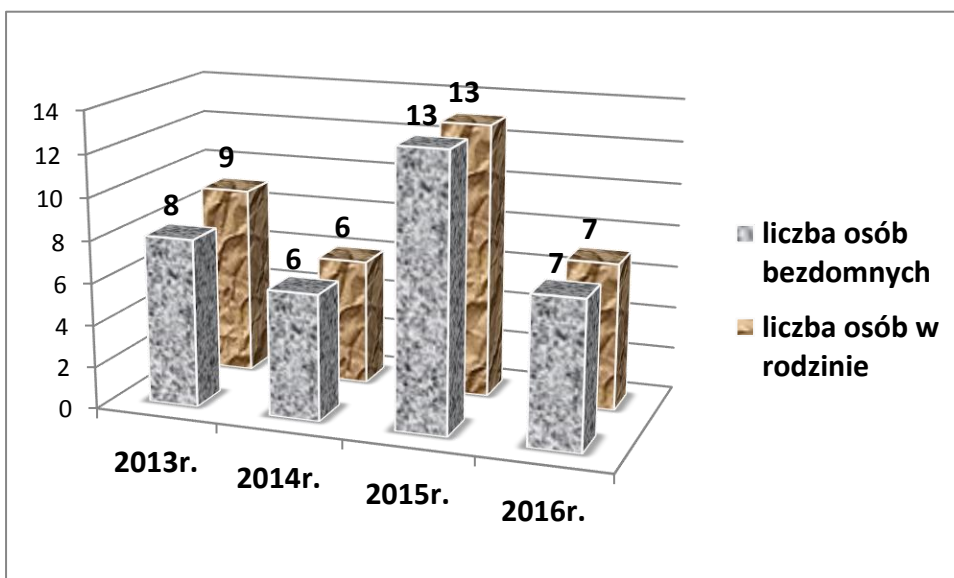
Źródło: sprawozdanie MPiPS

Większość rodzin korzystających z pomocy społecznej, to rodziny z dziećmi i korzystały one z wielu form wsparcia nie tylko materialnego.

Praca z rodzinami, w których występują problemy wychowawcze jest szczególnie trudna, gdyż w rodzinach występuje często wiele złożonych dysfunkcji, które nawzajem się na siebie nakładają. W większości przypadków wspólne działania pomocowe placówek oświatowych, pomocy społecznej, wsparte przez działania kuratorów sądowych straży miejskiej i policji pozwalają na zapewnienie poprawnych warunków rozwoju dzieci i członków tych rodzin.

6.7. Bezdomność. W skali miasta Milanówka problem bezdomności nie dotyczy dużej grupy osób, w ubiegłym roku z tej przyczyny udzieliliśmy pomocy 13 osobom. Wśród nich były osoby, które w poprzednich latach utraciły prawo do lokalu lub osoby po opuszczeniu zakładu karnego. Wśród większości osób bezdomnych z terenu miasta lub zagrożonych bezdomnością występuje problem uzależnienia alkoholowego.

Wykres 20. Bezdomność - lata 2013 - 2016

Źródło: sprawozdanie MPiPS

7. Inne formy pomocy

7.1. Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne

Realizacja ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016r., poz. 1518 ze zm.) obejmowała prowadzenie postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie następujących świadczeń: zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych oraz świadczenia pielęgnacyjne, a następnie wypłata przyznanych świadczeń.

1. W 2016 r. wydano **487 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych** oraz wypłacono:

a) zasiłki rodzinne - 5506 świadczeń, na kwotę 611.873 zł.

b) dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:

- urodzenia dziecka – 32, kwota świadczeń – 32.000 zł
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 190, kwota świadczeń – 75.098 zł
- samotnego wychowywania dziecka – 209, kwota świadczeń – 36.720 zł
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 429, kwota świadczeń – 42.860 zł
- rozpoczęcia roku szkolnego – 420, kwota świadczeń – 34.906 zł
- podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 446, kwota świadczeń – 29.869 zł.
- wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 957, kwota świadczeń – 86.391 zł
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka „becikowe”- 107, kwota świadczeń – 107.000 zł.

2. świadczenia pielęgnacyjne , w tym:

- zasiłek pielęgnacyjny – 3909, kwota świadczeń – 598.007 zł
- świadczenie pielęgnacyjne – 549, kwota świadczeń – 709.716 zł
- zasiłek dla opiekuna – 25, kwota świadczeń - 12.740 zł
- specjalny zasiłek opiekuńczy – 78, kwota świadczeń – 40.090 zł.
- składka emerytalno-rentowa – 584, kwota świadczeń – 186.465 zł
- składka zdrowotna od świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna – 199, kwota świadczeń – 23.177zł.
- zwroty nienależnie pobranych świadczeń wynosiły - 1.913 zł

7.2. Świadczenia alimentacyjne

Realizacja ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r., poz.169 ze zm.) obejmowała prowadzenie postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a następnie wypłata przyznanych świadczeń.

W roku 2016 wydano 104 decyzje dotyczące funduszu alimentacyjnego oraz wypłacono łącznie 1192 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 516.180 zł.

Średnia wysokość jednego świadczenia alimentacyjnego wynosiła 433,00 zł.

Łącznie na świadczenia rodzinne i alimentacyjne oraz składkę emerytalno-rentową wydano w roku 2016 kwotę 3.356.502 zł.

Na obsługę wypłaty świadczeń w ramach Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego wydano kwotę 92.342 zł.

7.3. Dodatek mieszkaniowy i energetyczny

Realizacja ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017r., poz. 180) obejmowała prowadzenie postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie dodatku mieszkaniowego, a następnie wypłata przyznanych świadczeń.

W 2016 z dodatku mieszkaniowego skorzystało 160 gospodarstw domowych. Wydano 258 decyzji przyznających dodatek mieszkaniowy, w tym: 9 wstrzymujących ze względu na niedopłacanie do pełnej wysokości czynszu, 1 wznawiającą wypłatę po uregulowaniu zaległości, 9 odmawiających przyznania dodatku i 2 decyzje uchylające.

Łącznie w roku 2016 wydatkowano na dodatki mieszkaniowe kwotę 397.346,78zł.

Z dodatku energetycznego skorzystało 27 gospodarstw domowych, wydano 46 decyzji na łączną kwotę 3.107,31zł.

7.4. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016r., poz. 1943 ze zm.) Ośrodek realizował postępowania administracyjne dotyczące przyznania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkujących na terenie Gminy Milanówek, a następnie wypłacał te świadczenia.

W 2016 z pomocy w formie stypendium socjalnego skorzystało 75 uczniów na łączną kwotę 53.397,00 zł. Wydano 86 decyzji przyznających stypendia szkolne w formie świadczenia pieniężnego na cele o charakterze edukacyjnym oraz w formie zasiłku szkolnego.

7.5. Świadczenia opieki zdrowotnej

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016r., poz.1793 ze zm.) Ośrodek w 2016 r. prowadził postępowania w sprawie ustalenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

W 2016 r. prowadzono 30 postępowań w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zakończonych wydaniem decyzji, w tym 28 przyznających potwierdzenie prawa do świadczeń i 2 decyzje wygaszające wydane decyzje.

7.6. Pomoc na rzecz seniorów.

W roku 2016 Ośrodek organizował i świadczył pomoc na rzecz seniorów, w szczególności w zakresie:

- udzielania wsparcia i pomocy w formie materialnej oraz niematerialnej,
- udzielania poradnictwa specjalistycznego,
- możliwości uczestnictwa w działaniach środowiskowych na rzecz osób starszych,
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- możliwości pobytu w placówkach dziennego pobytu,
- możliwości pobytu w placówkach zapewniających całodobową opiekę,
- prowadzenia grupy wsparcia dla seniorów.

Prowadzone w roku 2016 działania środowiskowe na rzecz seniorów polegały m.in. na koordynowaniu grupy wsparcia dla seniorów. Spotkania uczestników grupy odbywały się w każdy czwartek i piątek w godz. 10⁰⁰-11⁰⁰ w salach Klubu Środowiskowego Wsparcia (w czwartek przy ul. Szkolnej 12, a w piątek przy ul. Kościuszki 58). Seniorzy spotykali się w celu nauki języka angielskiego, wymiany użytecznych informacji, dzielenia się wsparciem emocjonalnym, doświadczeniem w pokonywaniu codziennych trudności, a także budowania siły, nadziei i poczucia własnej wartości wśród uczestników spotkania. Członkowie grupy sami decydowali o przebiegu spotkania. Ponadto uczestnicy grupy samopomocowej uczestniczyli w odpłatnych zajęciach fitness, które ukierunkowane były na utrzymanie sprawności fizycznej seniorów. Obecnie senioralna grupa wsparcia liczy ok. 20 osób.

8. Pozostała działalność statutowa Ośrodka.

8.1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2016

Zgodnie z Uchwałą Nr 135/XVIII/16 Rady Miasta Milanówka z dnia 31 marca 2016r. w Statucie Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzono zmianę polegającą na dodaniu do zakresu działań zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych i przeciwdziałaniem narkomanii poprzez tworzenie i realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych w świetle nowoczesnego podejścia do problematyki alkoholowej, oznacza zarówno podejmowanie tych działań, które są ukierunkowane na pojedyncze jednostki, jak również na grupy osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, jak również i tych, które zmierzają do zmniejszenia dotkliwości problemów, jakie niesie za sobą nadużywanie alkoholu. Dlatego ważną sprawą jest nie tylko zapobieganie i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych, ale również minimalizowanie skutków oraz edukowanie, uświadamianie i wspieranie.

Realizując dyspozycję art. 4¹ ust. 2 *ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* i art. 10 ust. 4-5 *ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii* realizację i koordynację Gminnego Programu powierza się Ośrodkowi Pomocy Społecznej.

Przy realizacji Programu Ośrodek współpracował z następującymi podmiotami:

- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Sądem Rejonowym w Grodzisku Mazowieckim,
- Strażą Miejską w Milanówku,
- Komisariatem Policji w Milanówku,
- Szkołami znajdującymi się na terenie Milanówka,
- Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Grodzisku Mazowiecki,
- Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Pruszkowie,
- Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia im. Prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie,
- Klubem Rodzin Abstynenckich „Quo Vadis”,
- Organizacjami pozarządowymi.

W okresie od kwietnia do grudnia 2016 roku na realizację przedsięwzięć w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Milanówek wydano 196 849,09 zł., w tym na realizację przedsięwzięć w ramach przeciwdziałania alkoholizmowi 188 005,09 zł., a na przeciwdziałanie narkomanii 8 844,00 zł.

Tabela 6: Wydatkowanie środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście Milanówek 2016 roku

Paragraf	Plan	Wykonanie	%
Dział 851- Rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi	9.337,00	8.844,00	94,7
Dział 851- Rozdział 85153- przeciwdziałanie narkomanii	210.644,00	188.005,09	89,3

Odnośząc się do oceny realizacji celu pierwszego „**Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.**”

oraz

celu drugiego „**Zapewnienie osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególność ochrony przed przemocą w rodzinie.**” zostały zrealizowane następujące zadania:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W celu zwiększenia dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz w celu zapewnienia osobom i rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególność ochrony przed przemocą w rodzinie prowadzono poradnictwo specjalistyczne w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin oraz w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W formie spotkań grupowych odbywały się spotkania w ramach:

- Grupy wsparcia dla osób współuzależnionych. Członkowie rodzin osób uzależnionych doznają trudności nie mniejszych, niż sami uzależnieni. Dlatego tak ważne jest udzielenie im skutecznego wsparcia. W okresie od lipca do grudnia odbyły się 63 godziny spotkań grupowych, w których uczestniczyło około 11 osób.
- Grupy wsparcia dalszego zdrowienia dla osób uzależnionych. Podstawowa dwumiesięczna terapia stacjonarna zaledwie otwiera proces zmian. W celu uzyskania trwałego efektu potrzebna jest kontynuacja wsparcia. Jedną z jej form jest grupa wsparcia dalszego zdrowienia. W okresie od lipca do grudnia 2016 r. zostały przeprowadzone 32 godziny spotkań grupowych.
- Grupa wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy domowej. W ścisłym związku z problemami osób uzależnionych i ich rodzin pozostaje problem przemocy. W okresie od lipca do grudnia odbyły się 44 godziny spotkań grupowych.

W formie indywidualnej odbywały się:

- Konsultacje udzielane przez terapeutów do spraw uzależnień. W okresie od lipca do grudnia zrealizowano 167 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 141 porad.

- Porady prawne i mediacje rodzinne. Mediacje rodzinne to jedna z form pomocy, które skuteczniej niż porady, czy konsultacje zmieniały sytuację rodzin. W okresie od lipca do grudnia zrealizowano łącznie 99 godzin dyżurów, udzielono łącznie 93 porady.
- Konsultacje psychologiczne dla osób dorosłych współuzależnionych, doznających przemocy lub będących sprawcami przemocy. W okresie od lipca do grudnia zrealizowano łącznie 229 godzin dyżurów, podczas których udzielono łącznie 289 porad.
- Konsultacje świadczone przez psychologów dziecięcych skierowane dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, opiekunów. W okresie od lipca do grudnia zrealizowano łącznie 284 godziny dyżurów podczas których udzielono łącznie 203 porady.

2. Współpraca z Mazowieckim Specjalistycznym Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza w Pruszkowie.

- W 2016 roku do Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnień z terenu Milanówka zgłosiło się 10 osób. Na leczenie do Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnień od alkoholu zgłosiło się 15 osób, 9 osób ukończyło terapię. Do Dziennego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu zgłosiły się 2 osoby, ale nie ukończyły terapii.
- We współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym prowadzono kampanię informacyjną dotyczącą możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego oferowanego przez Punkt Konsultacyjno-Informacyjny. Rozpowszechniono około 1000 sztuk ulotek (urząd, instytucje, szkoły, przychodnie).
- Ponadto na stronach internetowych Urzędu Miasta Milanówka, jak również Ośrodka Pomocy Społecznej zamieszczono informację o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie miasta Milanówka skierowaną do osób uzależnionych, współuzależnionych, DDA oraz osób doświadczających przemocy
- W celach edukacyjnych pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej zakupiono prenumeratę czasopisma „Świat problemów”, w którym znajdują się informacje, cenne porady oraz przykłady dobrych praktyk i ciekawych programów realizowanych w obszarze profilaktyki, leczenia i rozwiązywania problemów uzależnień.

Przy realizacji celu trzeciego pn. **„Zapewnienie profilaktyki, informacji i edukacji, w szczególności ukierunkowanej na dzieci i młodzież.”** współpracowano z innymi instytucjami takimi jak:

- **Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Armii Krajowej ul. Literacka 20.** Prowadzono działania profilaktyczne przy pomocy rekomendowanego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Programu profilaktycznego pt. „Przyjaciele Zippiego”. Program trwał 24 godziny i był skierowany do 29 dzieci. Zrealizowano Program „Kaktus” związany z profilaktyką agresji (czas trwania programu -10 godzin, liczba uczestników -19). Zostały przeprowadzone również zajęcia socjoterapeutyczne trwające 30 godzin, w których uczestniczyło 60 dzieci. Wszystkie działania były zrealizowane ze środków własnych szkoły.
- **Zespół Szkół Gminnych nr 1 im. ks. Piotra Skargi, ul. Królewska 69.** Przeprowadzono zajęcia edukacyjno-profilaktyczne nt. przemocy, agresji. Warsztaty integracyjno-adaptacyjne. Zajęcia rozwijające kompetencje społeczne. Warsztaty profilaktyczne dotyczące przemocy rówieśniczej, relacji w klasie, przemocy i agresji. Warsztaty profilaktyczne dotyczące cyberprzemocy. Warsztaty z wykorzystaniem filmów edukacyjnych „Nie zamykaj oczu”- stop agresji, mobbing, tolerancja, samoleczenie się. Odbyła się impreza profilaktyczna pod nazwą „Stop niemocy wobec przemocy”. Wszystkie te działania zostały

zrealizowane ze środków własnych szkoły. Odbędzie się też pogadanka przeprowadzona przez Policję dotycząca odpowiedzialności nieletnich w różnych sytuacjach.

- **Zespół Szkół Gminnych nr 3 im. Fryderyka Chopina, ul. Żabie Oczko 1.** Zrealizowano spotkania poruszające tematykę bezpieczeństwa, przemocy i agresji, relacji w klasie, tolerancji. Uczniowie brali udział w warsztatach terapeutycznych dotyczących wartości, uzależnień, przemocy rówieśniczej i relacji w klasie. Odbły się warsztaty i zajęcia profilaktyczne mające na celu poprawę relacji w klasie, profilaktykę agresji i przemocy, profilaktykę uzależnień. Uczniowie gimnazjum brali udział w imprezie na terenie ZSG nr 1 – Stop niemocy wobec przemocy. Odbły się warsztaty profilaktyczne dotyczące cyberprzemocy oraz cykle warsztatów profilaktycznych z zakresu uzależnień behawioralnych. Pedagog i psycholog poprowadził cykl zajęć na temat współczesnych zagrożeń dotyczących młodych ludzi i możliwości zapobiegania im z wykorzystaniem filmów psychoedukacyjnych z serii "Nie zamykaj oczu" - mobbing, wpadka, anoreksja, w objęciach sekty, zagrożenia na imprezach, moja tolerancja wobec odmienności, fala w szkole, stres w szkole, stop agresji, dopalacze, samookaleczanie się. Powyższe działania zostały zrealizowane ze środków własnych szkoły. Ponadto w ramach środków finansowych pochodzących z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii zrealizowano program słowno-muzyczny dotyczący profilaktyki uzależnień zaprezentowany przez Pana Jacka Chruścińskiego i Macieja Kłeczka pt. "DROGA DO NIKĄD". Profesjonalnie przygotowany występ był skierowany do uczniów 6 klas szkół podstawowych oraz gimnazjalnych (około 500 uczniów), jak również do nauczycieli, wychowawców i pedagogów z Zespołu Szkół Gminnych Nr 1 im. ks. Piotra Skargi, ul. Królewska 69 oraz z Zespołu Szkół Gminnych Nr 3 im. Fryderyka Chopina, ul. Żabie Oczko 1. Podczas spotkania Pan Jacek Chruściński przedstawił skutki społeczne i zdrowotne związane z uzależnieniami. Artyści propagowali idee zdrowego, wolnego od narkotyków życia oraz odnosili się do wartości najcenniejszych dla człowieka, jakimi są rodzina, praca i wartości duchowe.
- Pokryto wydatki związane z udziałem młodzieży ze szkół milanowskich w programie profilaktycznym „Niećpa”.
- Sfinansowano wyjazd i wytypowano 15 osobową grupę dzieci i młodzieży, która reprezentowała Milanówek dniami 10-16.07.2016r na „28 Międzynarodowej Parafiadzie dla Dzieci i Młodzieży”. Impreza miała miejsce w Warszawie.
- Dofinansowano wypoczynek letni dla grupy 60 dzieci i młodzieży w wieku od 9 do 16 lat. Obóz odbył się w dniach od 5-18.08.2016r. w Ośrodku Andrzejówka koło Muszyny. Podczas wyjazdu był realizowany program zawierający treści socjoterapeutyczne i profilaktyczne celowane na budowanie umiejętności interpersonalnych i systemów wartości dzieci.

Cel czwarty programu pn. „Wsparcie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązaniu problemów uzależnień” był realizowany poprzez:

Dofinansowanie kosztu pobytu dla 12 członków Klubu Rodzin Abstynenckich „Quo Vadis” na XXIV Ogólnopolskim Zlocie Trzeźwości we Władysławowie w dniach 16-19.06.2016r. Zorganizowana została XVIII rocznica powstania Klubu Rodzin Abstynenckich „Quo Vadis”, w której wzięli udział zaproszeni członkowie środowisk abstynenckich. Pokryty został koszt związany z wynajęciem zespołu muzycznego. W ramach swojego działania Klub zorganizował

wyjazd na XII Ogólnopolski Jesienny Rajd Abstynencki „Klonowego Liścia” do Sierakowa, który został sfinansowany ze środków własnych Klubu. Zorganizowano i dofinansowano również spotkanie andrzejkowe i wigilijne, w których brali udział zaproszeni goście z okolicznych Stowarzyszeń i Klubów. W swojej codziennej pracy Klub wspierał osoby o krótszym stażu abstynencji poprzez porady, a także uczestniczył w przekazywaniu pomocy materialnej osobom w trudniej sytuacji życiowej.

W ramach realizacji celu piątego pn. **„Interweniowanie w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13¹ i artykule 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz zapewnienie działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.”:**

W roku 2016r. odbyły się 24 posiedzenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA). Jednocześnie podczas posiedzeń odbywały się dyżury poszczególnych członków komisji oraz odbyły się 4 dodatkowe posiedzenia. Do MKRPA w roku 2016 wpłynęło 14 nowych wniosków wszczynających postępowania w sprawie skierowania sprawy do sadu o poddanie osoby uzależnionej leczeniu odwykowemu. Przeprowadzono 78 rozmów informacyjno – kierujących. Wysłano 42 zaproszenia na spotkanie. Przeprowadzono 22 rozmowy motywujące do leczenia oraz wspierające rodziny. Kierowano zainteresowane osoby do terapeutów i psychologów udzielających porad w Punktach Konsultacyjno – Informacyjnych w Milanówku oraz w Grodzisku Mazowieckim. Na bieżąco MKRPA zajmowała się monitorowaniem poszczególnych spraw.

O wydanie opinii przez biegłego sądowego skierowano 10 osób. Pokryto koszty związane ze sporządzeniem opinii sądowych psychiatryczno-psychologicznych w przedmiocie uzależnienia do alkoholu przez biegłego psychologa i psychiatrę Pokryto wydatki związane z opłatą dotyczącą złożenia wniosku dla 10 osób kierowanych przez MKRP o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Oddelegowani członkowie MKRPA występowali 3 - krotnie w postępowaniach sądowych w charakterze oskarżyciela wspomagającego.

Zakończono sprawy sądowe (umorzenie postępowania wykonawczego przez sąd - skierowanie na leczenie stacjonarne lub ambulatoryjne) dla 14 osób.

Skontrolowano 4 punkty sprzedaży alkoholu. Wydano 31 (w tym 3 negatywne) opinii dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zrealizowano program profilaktyczno-interwencyjny pt. „Badanie dostępności sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim” wraz z kampanią informacyjną i audytem punktów sprzedaży. Badaniem zostało objętych 36 punktów sprzedaży oraz podawania napojów alkoholowych znajdujących się na terenie miasta Milanówka. Program był odpowiedzią na ciągle zwiększające się zagrożenia związane z kontaktem młodych ludzi z alkoholem oraz wzrastającą dostępnością alkoholu dla osób nieletnich. Celem kampanii było również wsparcie sprzedawców napojów alkoholowych w należyтым i zgodnym z prawem wykonywaniu pracy. Pracownicy i właściciele punktów sprzedaży napojów alkoholowych mieli możliwość przekonania się w praktyce jak ważne jest legitymowanie osób, co do których, wieku nie są pewni oraz utrwalenia postaw asertywnych, jak również zaktualizowania wiedzy dotyczącej przepisów prawa. Badanie wykonane metodą obserwacji uczestniczącej tzw. „tajemniczego klienta” ujawniło iż w 26 punktach (z 35 badanych) alkohol został sprzedany bez ustalenia wieku kupującego. W pozostałych 9 punktach sprzedawcy zachowali się właściwie, żądając okazania dowodu tożsamości potwierdzającego wiek kupującego. I to właśnie tym sprzedawcom wydano po zakończeniu projektu zaświadczenia uczestnictwa w kampanii informacyjnej.

Zorganizowano szkolenie stacjonarne „Przepisy prawa a sprzedaż alkoholu” skierowane do przedsiębiorców sprzedających napoje alkoholowe na terenie miasta Milanówka.

W zakresie dążenia do osiągnięcia celu szóstego tj. „Zwiększenie kwalifikacji grupy zawodowych pracujących z rodziną na rzecz rodziny w obszarze profilaktyki i uzależnień.”:

Sfinansowano szkolenie wyjazdowe pt. „Zadania i kompetencje Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego na rok 2017.” dla 5 członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Głównego Specjalisty ds. Profilaktyki i Uzależnień. Głównym celem szkolenia było zdobycie i poszerzenie aktualnej wiedzy oraz styczność i wymiana doświadczeń z innymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu całej Polski.

Ponadto w okresie od dnia 20 czerwca do 12 października 2016 roku, Główny Specjalista ds. Profilaktyki i Uzależnień wraz z 4 członkami Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczył w bezpłatny 100 godzinnym szkoleniu pt. „Lokalne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień” finansowanym ze środków Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej w Warszawie. Projekt prowadzony był w ramach realizacji Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Główny Specjalista ds. Profilaktyki i Uzależnień uczestniczył również w bezpłatnych jednodniowych szkoleniach - „Dopalacze. Profilaktyka, interwencja, działanie”, „Profilaktyka uzależnień chemicznych i behawioralnych” oraz w konferencji organizowanej przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach swoich działań zorganizował szkolenie „Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc”, w którym wzięło udział 20 nauczycieli z milanowskich szkół.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jako podmiot mający istotne znaczenie dla realizacji Programu powoływana jest Zarządzeniem Burmistrza Miasta Milanówka. Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należało: Inicjowanie zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych oraz nadzór nad merytorycznymi zadaniami.

Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

Prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych.

Wydawanie opinii w formie postanowień dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałą Rady Miasta. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma swoją siedzibę w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Osób Uzależnionych i Ich Rodzin w Milanówku przy ul. Kościuszki 58. Komisja pełniła dyżury po 4 godziny zegarowe w każdym miesiącu. Każda osoba powołana w skład Komisji jest zobowiązana uczestniczyć w dyżurach i posiedzeniach Komisji. Członkowie MKRPA są przedstawicielami różnych instytucji działających na terenie Milanówka i reprezentują różne zawody, co pozwala na wieloaspektowe spojrzenie i rozwiązywanie problemu alkoholowego. W komisji są przedstawiciele: Oświaty, Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Klubu Wsparcia, Straży Miejskiej, Policji. W ciągu roku zmieniał się skład komisji. Od listopada 2016r. Komisja działała w składzie: Bożena Osiadacz, Przewodnicząca oraz Członkowie: Elżbieta Miłoś – Sławińska, Robert Skirski, Marek Klimkowski, Beata Szumacher, Paweł Kordys, Piotr Sarnowski.

Zgodnie z art. 4¹ ust.5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie określone przez Radę Miasta Milanówka, która ustaliła wynagrodzenie za pracę w Komisji w wysokości miesięcznej brutto dla jednej osoby: Przewodniczący – 580 zł, Członkowie - 400 zł. W okresie od kwietnia do grudnia 2016 roku w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

pokryto wynagrodzenie w wysokości 19 620,00 zł dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- **Współpraca z Komisariatem Policji w Milanówku.** Z danych uzyskanych od Komendanta Komisariatu w 2016r. zatrzymano 14 osób (mężczyzn) nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych. Na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości wśród kierowców milanowska Policja brała udział w policyjnych akcjach takich jak np. Akcja Trzeźwy poranek, Akcja Znicz itp.)
- **Współpraca ze Strażą Miejską w Milanówku.** Z danych uzyskanych od Straży Miejskiej w 2016r. zatrzymano 11 osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych. Straż Miejska w ramach swoich działań przeprowadziła w Zespole Szkół Gminnych nr 1 im. ks. Piotra Skargi przy ul. Królewskiej 69 warsztaty dotyczące bezpieczeństwa oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach. W spotkaniach uczestniczyło 163 uczniów.

Reasumując: w toku realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2016 uzyskano następujące rezultaty:

Rezultat 1. Objęcie jak największej liczby dzieci i młodzieży szkolnej działaniami o charakterze profilaktycznym. W roku 2016 działaniami o charakterze profilaktycznym objęto łącznie ok. 800 uczniów.

Rezultat 2. Wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców w procesie wychowawczym. W roku 2016 w działaniach mających na celu wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców w procesie wychowawczym udzielono 93 porady o charakterze mediacyjnym.

Rezultat 3. Podwyższenie kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy, mających problemy związane z uzależnieniem. W roku 2016, w celu podwyższenia kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy i mających problemy związane z uzależnieniem wszyscy członkowie MKRPA dwukrotnie brali udział w tematycznych szkoleniach. Ponadto w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiono udział w szkoleniu 20 nauczycielom z milanowskich szkół.

Rezultat 4. Dostarczenie informacji mieszkańcom Milanówka na temat oferty pomocy z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie na terenie Gminy Milanówek i w najbliższej okolicy. Dla uzyskania tego rezultatu we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym prowadzono kampanię informacyjną dotyczącą możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego oferowanego przez Punkt Konsultacyjno-Informacyjny. Rozpowszechniono około 1000 sztuk ulotek (urząd, instytucje, szkoły, przychodnie). Na stronach internetowych Urzędu Miasta Milanówka, jak również Ośrodka Pomocy Społecznej zamieszczono informację o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie miasta Milanówka skierowaną do osób uzależnionych, współuzależnionych, DDA oraz osób doświadczających przemocy. W celach edukacyjnych dla pracowników realizujących Program zakupiono prenumeratę czasopisma „Świat problemów”.

Rezultat 5. Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla mieszkańców Milanówka w Punktach Konsultacyjno-Informacyjnych. W roku 2016 w Punktach Konsultacyjno-Informacyjnych działających przy ul. Kościuszki 58, udzielono łącznie 436 porad (psychologicznych, terapeutycznych, prawnych). Ponadto dla osób uczestniczących w trzech grupach wsparcia (dla osób współzależnionych, dla osób uzależnionych w procesie zdrowienia oraz dla kobiet doświadczających przemocy) zorganizowano 139 godzin spotkań.

Rezultat 6. Zorganizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Milanówek. W roku 2016 dofinansowano wypoczynek letni dla grupy 60 dzieci i młodzieży w wieku od 9 do 16 lat. Ponadto w okresie całego roku w ramach wsparcia bieżącego dzieci i młodzież mogła korzystać z oferty (np. lato w mieście, zima w mieście i in.) działającego w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Klubu Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin.

Rezultat 7. Wzmocnienie postaw abstynenckich sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w rodzinie i w społeczeństwie. W celu osiągnięcia tego rezultatu w roku 2016 MKRPA prowadziła 14 nowych postępowań w sprawie skierowania sprawy do sądu o poddanie osoby uzależnionej leczeniu odwykowemu. Przeprowadzono 78 rozmów informacyjno – kierujących. Wysłano 42 zaproszenia na spotkanie. Przeprowadzono 22 rozmowy motywujące do leczenia oraz wspierające rodziny. Do Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współzależnień z terenu Milanówka zgłosiło się 10 osób. Na leczenie do Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnień od alkoholu zgłosiło się 15 osób, 9 osób ukończyło terapię. Ponadto w ciągu całego roku wspierano działalność Klubu Rodzin Abstynenckich „Quo Vadis” m.in. poprzez dofinansowanie pobytu 12 członków Klubu na XXIV Ogólnopolskim Zlocie Trzeźwości oraz organizowanie spotkań integracyjnych dla rodzin ze środowisk abstynenckich.

9. Monitorowanie przez Ośrodek w roku 2016, Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Milanówek na lata 2014-2018 przyjętego przez Radę Miasta Milanówka uchwałą Nr 138/XVIII/16 z dnia 31 marca 2016.

Sprawozdanie z realizacji tego zadania w roku 2016 zostało przedłożone w odrębnym dokumencie i zawiera :

- Sprawozdanie z działalności Środowiskowego Klubu Wsparcia dla Dzieci i ich Rodzin ,
- Sprawozdanie z realizacji Programu „Asystent Rodziny” ,
- Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Sprawozdanie z realizacji „Programu działań promujących rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie Miasta Milanówka poprzez wspieranie ich warunków życiowych” (Program Milanowska Karta Rodziny 3+).

10. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz firmami w zakresie realizacji zadań statutowych.

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Milanówka Ośrodek współpracował z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz firmami prywatnymi.

Współpraca obejmowała w szczególności obszary wsparcia osób bezdomnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wsparcia osób niepełnosprawnych; działań opiekuńczo wychowawczych na rzecz dzieci i młodzieży; wsparcia dla rodzin dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem, organizację wypoczynku oraz możliwości spędzania wolnego czasu dla dzieci.

W uzasadnionych przypadkach, po łącznym spełnieniu następujących warunków: działania prowadzone przez organizacje wchodzą w skład sfery zadań publicznej, zgodnej ze statutowym zakresem działania Ośrodka, działania nie były prowadzone w ramach działalności gospodarczej i realizowane były nieodpłatnie dla mieszkańców gminy Milanówek

W okresie sprawozdawczym Ośrodek podpisał *Porozumienia o współpracy* z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Milanówek (np. z Polskim Czerwonym Krzyżem), ale również współpracował na zasadach istniejących dobrych kontaktów wieloletniej współpracy (np. z Caritasem czy Związkiem Emerytów i Rencistów). W oparciu o zawarte Porozumienia oraz istniejące umowy ustne, pracownicy socjalni po rozeznaniu potrzeb rodzin kierowali klientów i ich dzieci do odpowiedniej organizacji, która w swojej ofercie mogła zapewnić oczekiwane wsparcie rodzinie, natomiast organizacje pozarządowe kierowanych przez Ośrodek klientów traktowały priorytetowo, zapewniając im wsparcie w pierwszej kolejności.

Porozumienia zawarto również ze współrealizatorami Programu Milanowskiej Karty Rodziny 3+ . Współrealizatorzy Programu, udzielając rodzinom wielodzietnym pomocy w formie zniżek i ulg, które rekompensowały ponoszone koszty utrzymania, przyczynili się do podnoszenia jakości życia tych rodzin, a tym samym do aktywizacji społeczności lokalnej.

W roku sprawozdawczym prowadzona była także współpraca m.in. ze szkołami, przedszkolami, placówkami służby zdrowia, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, Pogotowiem Opiekuńczym, Zakładami Karnymi, Urzędami Pracy, Sądami, Prokuraturą, Policją, Strażą Miejską oraz Miejską Zespołem Interdyscyplinarnym oraz Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Od wielu lat kontynuowana jest współpraca pracowników Ośrodka z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwiązywania trudności życiowych mieszkańców Milanówka oraz w zakresie pozyskiwania na rzecz pracowników bezpłatnych szkoleń lub poradnictwa i różnych form wsparcia

Sporządziła: Krystyna Kott, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Milanówku

(na podstawie sprawozdań przygotowanych przez osoby odpowiedzialne w Ośrodku Pomocy Społecznej za realizację zadań)